

vsebina

- 1. STRATEGIJA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG**
 - 1.1. UVODNE DOLOČBE**
 - 1.2. IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG**

NAČELA VZDRŽNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA, KI IZHAJAJO IZ EVROPSKIH IN MEDNARODNIH DOKUMENTOV IN PRIPOROČIL
UPOŠTEVANJE STRATEGIJE PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE IN PROSTORSKEGA REDA SLOVENIJE
UPOŠTEVANJE RAZVOJNIH DOKUMENTOV NOSILCEV UREJANJA PROSTORA
STRATEGIJA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IN REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA
VARSTVENE USMERITVE TER ZAHTEVNE S PODROČIJ VARSTVA NARAVNIH VIROV
STANJE, PROBLEMI IN TEŽNJE PROSTORSKEGA RAZVOJA
 - 1.3. ZASNOVA RAZMESTITVE DEJAVNOSTI V PROSTORU S PRIORITETAMI IN USMERITVAMI ZA DOSEGO CILJEV PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG**
 - 1.4. ZASNOVA POSAMEZNIH SISTEMOV LOKALNEGA POMENA V PROSTORU**

ZASNOVA POSELITVE
ZASNOVA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
ZASNOVA KRAJINE
 - 1.5. UKREPI ZA IZVAJANJE PROSTORSKE STRATEGIJE**
- 2. URBANISTIČNA ZASNOVA NASELJA IG**
 - 2.1. UVODNE DOLOČBE**
 - 2.2. ZASNOVA RAZPOREDITVE DEJAVNOSTI V NASELJU**
 - 2.3. KONCEPT PRENOVE IN KONCEPT ŠIRITVE**
 - 2.4. ZASNOVA NAMENSKE RABE POVRŠIN**
 - 2.5. ZASNOVA INFRASTRUKTURNIH SISTEMOV**

PROMETNA INFRASTRUKTURA
OSKRBA Z VODO
ODVAJANJE ODPADNIH VOD
OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO
OSKRBA S PLINOM
DRUGI ENERGETSKI VIRI
RAVNANJE Z ODPADKI
TELEKOMUNIKACIJE
 - 2.6. ZASNOVA UREDITVE ZELENIH IN ŠPORTNO-REKREATIVNIH POVRŠIN**
 - 2.7. ZASNOVA PROSTORSKIH UREDITEV V ZVEZI Z VARSTVOM PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI**
 - 2.8. USMERITVE ZA URBANISTIČNO, ARHITEKTURNO IN KRAJINSKO OBLIKOVANJE NASELJA TER OHRANJANJE ARHITEKTURNE IDENTITETE**
 - 2.9. ZASNOVA PROSTORSKIH UREDITEV, POMEMBNIH ZA UREJANJE PROSTORA V NASELJU**
 - 2.10. USMERITVE ZA VARSTVO OKOLJA, OHRANJANJE NARAVE IN KULTURNE DEDIŠČINE**
 - 2.11. UKREPI ZA IZVAJANJE URBANISTIČNE ZASNOVE NASELJA IG**

- 3. KRAJINSKA ZASNOVA OBMOČJA KUREŠČEK**
- 3.1. UVODNE DOLOČBE IN UREDITVENO OBMOČJE KRAJINSKE ZASNOVE**
- 3.2. USMERITVE ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI IN NJIHOVO PROSTORSKO ORGANIZACIJO**
- 3.3. ZASNOVA NAMENSKE RABE PROSTORA**
- 3.4. OBMOČJA UREJANJA Z LOKACIJSKIMI NAČRTI**
- 3.5. UKREPI ZA IZVAJANJE KRAJINSKE ZASNOVE**

STRATEGIJA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG

1.1. UVODNE DOLOČBE

S Strategijo prostorskega razvoja občine Ig (SPROI) se določijo dolgoročne usmeritve razvoja v prostoru in osnove za Prostorski red občine.

Prostor občine bo še posebej podrobno načrtovan na območju občinskega središča Iga, za katerega se izdela Urbanistična zasnova in na območju Kureščka s širšim okoljem, za katerega se izdela krajinska zasnova. Preostali prostor bo načrtovan s prostorskim redom občine. Enotna obravnava posameznih zaključenih prostorov bo zagotovljena z načrtovanjem funkcionalnih enot za Iški Vintgar, območja Drage, za posamezna naselja in drugimi. Zahtevnejša območja kompleksne gradnje se bodo urejala na osnovi lokacijskih načrtov, za najbolj pomembne med njimi bo zahtevan javni natečaj.

S sprejetjem SPROI preneha veljavnost prostorskih sestavin družbenega plana občine Ig. Strategija se sprejema hkrati z Urbanistično zasnovo naselja Ig in s Krajinsko zasnovo Kureščka, ki sta sestavna dela SPROI in jo podrobneje razčlenjujeta. Strategija se sprejema hkrati s Prostorskim redom občine Ig, ki je osnova za izdajanje gradbenih dovoljenj, za posredovanje lokacijskih informacij in za druga upravno-pravna dejanja v zvezi z urejanjem prostora.

V SPROI so predvidena območja, ki se urejajo z lokacijskimi načrti, do njihovega sprejetja se izvedejo ukrepi zavarovanja prostora.

SPROI je usklajena s smernicami in mnenji nosilcev urejanja prostora, z upoštevanjem pobud občanov in institucij civilne družbe, z mnenji in pobudami danimi na prostorskih konferencah in na javni razgrnitvi z obravnavo in s strokovnimi podlagami.

Potrjeni izvedbeni akti ostanejo v veljavnosti do izvedbe, če niso v nasprotju s SPROI in prostorskim redom, sicer jim preneha veljavnost z odlokom.

Za nedovoljene posege v prostor, ki so vključeni v ureditvena območja, ali so zanje s tem aktom določene gradbene parcele, se lahko pod pogoji zakona začne postopek legalizacije ob upoštevanju določil prostorskega reda glede gradbenih parcel. Ne glede na druga dejstva pričetek postopka ni možen, če je nedovoljen poseg v prostor v nasprotju z varstvenimi določili, če degradira okolje in krajino, če ogroža vodne in druge naravne vire.

1.2. IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG

NAČELA VZDRŽNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA, KI IZHAJAJO IZ EVROPSKIH IN MEDNARODNIH DOKUMENTOV IN PRIPOROČIL

Strateško bomo v občini Ig sledili načelom trajnostnega razvoja, kot izhaja iz temeljnih dokumentov EU (ESDP), Sveta Evrope (CEMAT, Ljubljanska deklaracija) in drugih (Habitat, Natura 2000, Ramsarska in Aarhuška konvencija). To pa zlasti pomeni policentrično urbanizacijo, krepitev javnega prometa, varovanje naravnih virov in njihovo trajnostno izkoriščanje, ustrezna raba prostora na območjih Nature 2000, razvoj tržnega kmetijstva in konkurenčnih delovnih mest vseh vrst, ohranjanje lokalne identitete ter kulturne dediščine.

Občina Ig je okoli 80% pokrita z varstvenim režimom Nature 2000 in 93% - 100% z vsemi drugimi režimi varovanja. To pa pomeni, da bo treba tehtno in uravnoteženo usklajevati varovalne in razvojne potrebe. Prednost bomo dajali tistim dejavnostim in rabam, ki sočasno lahko uresničujeta oba cilja in/ali imajo sinergijsko pozitivne učinke za občino, regijo ali državo, ki tudi negujejo kulturno krajino, aktivirajo dediščino itd. Takšne dejavnosti ali posegi so sonaravna rekreacija v naravi, mehki turizem, sonaravno kmetijstvo in gozdarstvo, preprečevanje zaraščanja, ojezeritve, raba biomase in sončne energije, vključevanje arhitekturne, arheološke in naravne dediščine v razvoj turizma itd.

Strateško bo občina v celoti upoštevala evropske usmeritve trajnostnega razvoja, zlasti varstvo narave v območjih Nature 2000. Raba tal na Ljubljanskem barju bo podrejala vzdržnim posegom v prostor in jo usklajevala s sosednjimi občinami, kar velja tudi za območja krimsko-mokrškega pogorja. V območjih bo usklajevala usmeritve varstva s potrebami razvoja rekreacije in turizma v naravnem okolju, športa, kmetijstva, gozdarstva, lovstva in ribištva.

UPOŠTEVANJE STRATEGIJE PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE IN PROSTORSKEGA REDA SLOVENIJE

Iz sprejete Strategije prostorskega razvoja Slovenije izhajajo usmeritve, ki jih v občinski strategiji v celoti upoštevamo in podrobneje razčlenimo, kot sledi:

- Občina Ig nedvomno gravitira na Ljubljano, ki je zanjo tako središče nacionalnega kot tudi regionalnega pomena in so zato prometne komunikacije do Ljubljane ključne.
- Občina je del širšega mestnega območja Ljubljane in leži med obema glavnima prometnima smerema E5 in E-10.
- Območje občine je del širše osrednjeslovenske urbane krajine, kjer naj se ohranjajo krajevne naravne in kulturne kakovosti.

- V občini je vrsta prvotnih vaških naselij s poudarjeno ruralno naselbinsko dediščino in hkrati naselbinsko identiteto. Oboje naj se ohranja in revitalizira s procesi prenove.
- V prostoru občine naj se pospešeno razvija medmestni javni promet.
- Strategija Slovenije daje v usmeritvah za razvoj letališč nižje kategorije nedvomno oporo strateški odločitvi občine za športno-turistično letališče na Barju (ob Barjanski cesti južno od Kozlerjeve gošče).
- Preko ozemlja občine ne potekajo državno pomembne prometnice, pač pa smeri energetskih sistemov (400 KV daljnovod Beričevo – Divača, ev. mednarodna plinovodna povezava). Občina gravitira na Center za ravnanje z odpadki prvega reda za Ljubljano z okolico.
- Občina naj varuje svojo prepoznavnost z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine. Tako je Ljubljansko barje prepoznavno krajinsko območje nacionalnega pomena, ki širše sodi med predalpske krajine. Hriboviti del občine sodi med kraške krajine notranje Slovenije in naj razvoj v tem prostoru tudi temelji na varstvu naravnih kakovosti.
- Iški vršaj je prostor, kjer je kmetijstvo omejeno zaradi varstva voda. V goratem svetu se krepi vloga lesno proizvodnih gozdov. Barjanskih del občine je jedro prostočasnih dejavnosti širšega mestnega območja Ljubljane.

Strategija občine je skladna s Strategijo prostorskega razvoja in Prostorskim redom Slovenije. Upošteva poglavitne usmeritve v rabi tal, sistem naselij in omrežij SPRO in jih podrobneje umešča v prostor. Učinkovito se navezuje na infrastrukturne sisteme državnega pomena, tako da hkrati omogoča delovanje države in razvoj občine, kar zlasti velja za sisteme oskrbe z vodo, cesti Ljubljana – Ig in Škofljica – Ig ter za tranzitni daljnovod Beričevo – Divača.

UPOŠTEVANJE RAZVOJNIH DOKUMENTOV NOSILCEV UREJANJA PROSTORA

Strategija upošteva razvojne dokumente posameznih nosilcev urejanja prostora, še zlasti na področjih naselitve, oskrbe z vodo, elektriko in plinom, prometa, turizma, športa, kmetijstva, varstva naravne, kulturne dediščine, gozdarstva in drugih. Upošteva tudi smernice in stališča organizirane civilne družbe kot so zveze in društva na področjih turizma, lovstva, ribištva, letalstva, gasilstva, planinstva itd.

STRATEGIJA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IN REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA

Občina bo sodelovala pri izdelavi regionalne zasnove prostorskega razvoja ljubljanske oz. osredneslovenske regije in bo svoje prostorske akte usklajevala na ravni regije.

VARSTVENE USMERITVE TER ZAHTEVE S PODROČIJ VARSTVA NARAVNIH VIROV

Strategija občine je tudi v smotrnem izkoriščanju naravnih virov, ki so pomembni tako za razvoj občine kot tudi specifično zaradi bližine Ljubljane in njenega trga. Zato naj se razvija kmetijstvo po načelih tržne in konkurenčne proizvodnje, in sicer tam, kjer ni večjih omejitev. Na območjih varstva pa z omejitvami in usmeritvami v tiste produkte in tehnologije, ki so sprejemljivi (Ljubljansko barje, Iški vršaj, območja Nature 2000). Enako velja za gozdarstvo, ki ima v občini tudi pomembno varovalno, socialno, habitatno oz. biotsko funkcijo. Zaraščanje travnikov in pašnikov ali celo njivskega sveta v občini je vsestransko negativen pojav in ga je potrebno preprečiti, zaraščene površine pa ponovno usposobiti za kmetijsko proizvodnjo hkrati z rekreacijo v naravi (sprehodi, piknik območja, nordijsko smučanje, jahanje itd.).

Občina bo mineralne surovine izkoriščala predvsem za svoje lokalne potrebe v kamnolomu pod gričem Golec, medtem ko bo ukinila in sanirala obstoječe, večinoma nelegalne kope. Občina ima izrazito odklonilno stališče do odpiranja kakršnega koli kopa (kamnoloma) za širše (regionalne) potrebe, saj tega okoljske omejitve, prometne zmogljivosti in orientacija v sonaravni turizem oz. rekreacijo nikakor ne dovoljujejo.

Veliko naravno bogastvo občine so vodne površine, ki omogočajo obvodno rekreacijo in ribolov, na Ljubljanici tudi plovbo. Na Barju so možne tudi ojezeritve, ureditve ribnikov, in umetnih mokrišč – kar so strateške usmeritve prostorskega razvoja na nekaterih, okoljsko sprejemljivih lokacijah na Barju.

Vodni viri Iškega vršaja so regijskega pomena in nenadomestljivi za oskrbo Ljubljane. Omejitve v razvoju vrste dejavnosti v občini zaradi vodovarstvenega območja Brest bi morale biti kompenzirane z ustrezno rento ali pa s trajno in zadostno oskrbo naselij s pitno vodo vse od Dobravice do Zapotoka.

STANJE, PROBLEMI IN TEŽNJE PROSTORSKEGA RAZVOJA

Kar 93% - 100% občinskega ozemlja je v različnih varstvenih režimih, od tega skoraj celotno območje Barja in ves prostor zahodno od ceste Ig – Rob, ki je v režimih Nature 2000. To dejstvo predstavlja velike omejitve za vsakršen razvoj, daje pa tudi nekatere prednosti za sonaravni turizem in rekreacijo v naravnem okolju. Omejitve tudi terjajo premišljeno tehtanje tistih razvojnih možnosti, ki so z omilitvenimi ukrepi vendarle dopustne ali ki dajejo sočasno pozitivne učinke tudi pri sanaciji okolja, izboljšanju krajinske podobe, večanju biotske pestrosti ipd.

Prostor občine je ekološko izravnalno območje Ljubljane, naravni rekreacijski prostor Ljubljane, njeno kmetijsko in naselitveno zaledje. Nudi tudi državno pomemben vodni vir. Vse naštetu terja, da občina tudi prostorskem razvoju strateško uravnovesi potrebe občine, ljubljanske regije in države.

Občina Ig je primestna občina Ljubljane, zato so zanjo značilni procesi transformacije v suburbano območje slovenske metropole ob hkratnem opuščanju kmetijstva in naraščanja poselitvenega ter rekreativnega pomena

prostora. Opisani trendi se bodo nedvomno nadaljevali, zato je potrebno priselitev iz Ljubljane smotrno usmerjati ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja. Razmeroma stihijski razvoj vikendaštva in rekreacije v naravi je potrebno načrtovati na okoljsko ustreznih prostorih, hkrati pa izkoristiti potencialne neokrnjene narave za kakovostno izletniško rekreacijo, turizem in druge prostočasne dejavnosti.

Po naravni rasti občina ne bo bistveno populacijsko rasla, pač pa bo še naprej v prihodnosti in v še večji meri prostor suburbanizacije, latentne urbanizacije podeželja in vseh drugih oblik metropolitanskega razvoja ljubljanske mestne regije. Razvoj brez prostorskih omejitev bi v tem prostoru lahko pomenil tudi več 10.000 novih prebivalcev, zlasti delovnih migrantov v Ljubljano, pa tudi naselja upokojencev in začasnih prebivalcev počitniških naselij. Strateško bo občina dopuščala zmeren naselitveni priliv, ki bo zagotovil naselju Ig ustrezne mestne funkcije, ki bo zaokrožal in saniral obstoječa naselja in le v manjši meri posegal na nove površine. Razvoj naselij na ambientno privlačnih lokacijah sredi narave, z lepimi razgledi in nad inverzijsko plastjo naj nudi lokacije predvsem za dražja stanovanja oz. oblike bivanja visokih kakovosti.

Poleg osrednje vloge naselja Ig, ki je tudi glavno oskrbno in storitveno središče občine, naj dobijo vlogo lokalnih oskrbnih središč tudi subcentralni kraji, ki že sedaj opravljajo nekatere funkcije osnovne ravni. Ti so zlasti Brest skupaj z Mateno, Tomišelj, Iška vas, Golo in Zapotok. Zaradi svoje centralne lege glede na sosednja naselja je razvoj lokalne oskrbe v naštetih naseljih smiseln.

Naselja na Iškem vršaju, zlasti na obrobju Ljubljanskega barja, naj se razvojno zaokrožajo, zgoščajo in prenavljajo, pri čemer dobi Brest skupaj z Mateno večjo vlogo centralnega naselja.

Razvija se urbana razvojna os Ig – Kurešček – Zapotok, pri čemer naj bodo obstoječa naselja ločena v smotrno zaokrožene celote z lastno identiteto. Razvijajo se zlasti vzhodno od ceste Ig – Kurešček do občinske meje, pri čemer Golo dobi večjo vlogo centralnega naselja.

Zgostitve in zaokrožitve naselij na Goljanski planoti so odvisne od vodnih virov in racionalnosti izgradnje komunalnih omrežij, zlasti kanalizacije. Nova naselja počitniških hiš se bistveno ne povečujejo in je njihov razvoj odvisen od zadostnosti virov pitne vode.

Na področju družbenih dejavnosti občina zaostaja in ne dohaja naglega razvoja prebivalstva. Ta primanjkljaj prebivalci občine nadomeščajo z izkoriščanjem družbenih servisov v Ljubljani, zlasti na področjih zdravstva, trgovine, otroškega varstva, oskrbe starejših občanov, kulture, športa, denarnih ustanov, uprave in drugih. To pa pomeni, da so prisotni trendi razvoja spalnih naselij ob vsakodnevnih migracijah. Negativno stanje je potrebno spremeniti s strategijo razvoja vseh tistih javnih funkcij, ki so za občino nujno potrebne zlasti pa funkcij osnovnega zdravstva, varstva starejših občanov, otroškega varstva, kulture, športa, trgovine, denarnih ustanov, nekaterih manjkajočih uslužnih obrti in drugih.

Občina Ig leži v obmestnem zelenem pasu Ljubljane in je že v dosedanjem razvoju prostor za nekatere dejavnosti državnega ali regijskega pomena, ki terjajo dislokacijo ali relativno nezazidano naravno okolje. Obstoječe dejavnosti te vrste so zapori, učni center za zaščito in reševanje, zavod za prizadeto mladino, versko središče na Kureščku. V prihodnosti je pričakovati še večji interes za decentralizacijo družbenih funkcij ljubljanske regije v bližnjo zeleno okolico glavnega mesta. Zato strateško rezerviramo prostore za razvoj dejavnosti srednjega in višjega šolstva, raziskovalnih dejavnosti, državne uprave, turizma, kulture, trgovine, gostinstva in druge, pri čemer so pobude oz. investicije lahko povsem zasebne in tržno naravnane. Lokacije za tovrstne dejavnosti so zlasti na širšem območju naselja Ig, na Kureščku, v Gornjem Igu.

Prostor občine Ig je nadvse primeren kot prostočasno okolje Ljubljane. Zato so se že pred desetletji razvijala naselja počitniških hiš, sprva zlasti ob Iški (v Iški), kasneje pa vse bolj na hribovitih legah Dobravice, Golega, Škrilj, Visokega, Zapotoka in Kureščka. Z leti se prvotna vikend naselja spremenijo v stalna bivališča, kar spremlja tudi spremenjena arhitektura teh zgradb, zlasti njihovo povečanje in sprememba okolice objektov z gradnjo garaž, ograj in tlakovanih površin. Lepi razgledi, nižje temperature, lega nad inverzijsko plastjo ljubljanske kotline in obilica zelenja so tiste prednosti, ki so in bodo za vikendaštvo izjemno atraktivne. Omejene prostorske možnosti zaradi varstvenih režimov narekujejo zelo selektivno povečanje območij počitniških hiš. Dovoljevanje novih počitniških zgradb naj bo zlasti kot zgostitev, prenova starih kmečkih zgradb in le izjemoma širitev. Značaj vikend naselij naj imajo še naprej Iška, nekatere cone okoli Kureščka, Rogatca nad Želimljami, Visokega, Malega Vrhka, Gornjega Iga. Počitniška naselja morajo biti zgrajena z vsemi dovoljenji in priključena na komunalno infrastrukturo. Strateško mora biti prekinjena – in sanirana – praksa stihijske gradnje počitniških hiš.

Občina Ig lahko računa zlasti z dnevno, izletniško rekreacijo v naravnem okolju, kar velja tudi za turistične dejavnosti. Sedanjo stihijsko masovnost obiska Iškega Vintgarja je potrebno usmeriti v kulturno, učno-vzgojno in rekreativno, sonaravno uživanje naravnega okolja in v tem smislu aktivirati še nekatere, delno že poznane ali še nepoznane prostore (bajerji v Dragi, bajer pri Strahomerju, Kurešček, Krim, Mokerc, najbolj zanimive lokacije ljubljanskem barju). Na območjih Nature 2000 in na drugih zavarovanih območjih je potrebno premišljeno usklajevati varstvene zahteve s tistimi oblikami sonaravne rekreacije in turizma, ki takšne dejavnosti omogočajo (sprehajanje, opazovanje, učno-vzgojne in druge tematske poti, predstavitev biotopov itd.).

Naravne danosti omogočajo, da se na območju občine Ig razvijajo tudi dejavnosti, ki jih v ljubljanski regiji izrazito primanjkuje ali jih sploh ni (obvodni športi, čolnarjenje na mirnih vodah, ribolov, nordijski zimski športi, konjeniški športi). Zato občina Ig vidi svojo strateško usmeritev v razvoju naštetih aktivnosti.

Dejavnosti turizma, športa in rekreacija v naravi naj imajo svoje izhodiščne točke (parkirišča, informacijske točke, gostinske objekte in drugo), ki omogočajo sonaravno uživanje naravnega okolja (vstop v Iški Vintgar, v dolino Drage, ob križišču ceste na Ig – Zapotok, ob cesti v Škofljico). Turistične točke pa so in bodo širše območje Kureščka in vrh Krima. Občina

naj razvije tudi vsaj minimalno ponudbo stacionarnega turizma (prenočitvene zmogljivosti v Iškem Vintgarju in Kureščku). Občina naj izkoristi sicer kratek, a zato še toliko bolj pomemben odsek Ljubljaniče skladno s splošnimi režimom dejavnosti na reki in njenih bregovih.

V občini Ig so se delovna mesta v proizvodnji razvijala nezadostno in daleč pod nivoji zaposlitvenega kontingenta prebivalstva. Poleg cone kovinske industrije na Igu obstaja več obratov proizvodne obrti, skladiščnih in veletrgovinskih dejavnosti na Igu, v Brestu, Vrbljenah, Kremenci. Posamezne proizvodne dejavnosti so razpršene tudi v drugih naseljih. Več pol-industrijskih obratov je propadlo in se tamkajšnje cone neustrezno drobijo oz. spreminjajo namembnost.

Strateško mora občina ohraniti in še pridobiti delovna mesta v čisti proizvodnji in drugih okoljsko sprejemljivih gospodarskih dejavnostih in s tem zmanjšati značaj spalne suburbije. Zato se načrtujejo poslovne cone zlasti na Igu, v Brestu, Vrbljenah, uredi se manjši coni za storitvene dejavnosti v Iški vasi in na Golem ter območji za obrt - skladiščenje in razrez lesa v Strahomerju in Iški vasi. Proizvodne obrti, ki so skladne z okoljem, naj se kot mešane rabe dovoljujejo tudi v drugih naseljih, zlasti pa v Mateni, Gornjem Igu, Golem, Škriljah. Seveda pa je pomemben del delovnih mest vezan tudi na dejavnosti družbenih servisov, tudi tistih, ki niso vezane na lokalno oskrbo oz. storitve (zapori, Center za zaščito in reševanje, Zavod za mladino z motnjami v razvoju itd.). Strateško je pomembno, da se delovna mesta v gospodarstvu in negospodarstvu ohranijo in ustvarijo še nova (npr. v srednjem šolstvu, v kongresnih in prostočasnih dejavnostih).

Občina Ig strateško ne želi biti zgolj spalno predmestje Ljubljane. Razvija delovna mesta ne le za lokalno oskrbo oz. storitve, pač pa tudi delovna mesta v proizvodnji, turizmu, srednjem izobraževanju in druga. Zato načrtuje območja delovnih mest v poslovnih conah na Igu, v Brestu, Vrbljenah, obrtno cono v Iški vasi in manjše poslovne cone pri Kremenici in Strahomerju. Na območja mešane rabe pa je možno umeščanje dejavnosti uslužnih obrti, gostinstva, trgovine, kulture, športa v tako rekoč vsa naselja občine.

Osrednji del Ljubljanskega barja, ki leži na ozemlju občine je velik strateški izziv za prostorski razvoj občine. Strategija je varovati krajinske in biotske značilnosti Barja, prezentirati njegov razvoj in pojavne oblike z ustrezno učno-vzgojno in rekreacijsko-turistično ponudbo. Ohranja naj se tudi trajnostno kmetijstvo ob upoštevanju omejitev, ki za zadevne habitate veljajo.

Stihijski urbani razvoj, zlasti v obliki nedovoljene gradnje in drugih nedovoljenih posegov v prostor, preprečujemo tudi z aktivno politiko varstva in sankcioniranja, pa tudi z ustrezno izrabo, ki preprečuje nelegalno gradnjo.

Razvoj oz. umestitev novega hipodroma je strateška usmeritev občine, ki podpira konjeniški šport kot izrazito sonaravno obliko, sam hipodrom pa je po programu in kapacitetah podrejen presoji vplivov na okolje in investicijsko-tržnim razmeram.

Hkrati z razvojem urbanizacije pa se infrastrukturni sistemi niso izgrajevali v zadostni meri. Glede prometnega omrežja je osrednja povezava Ljubljane z

Igom neustrezna in potrebna popolne sanacije na poteku čez geotehnično izjemno zahtevno Barje. Poselitev na obrobju Barja in na širšem območju Kureščka, velika atraktivnost Iškega Vintgarja, dnevne migracije iz barjanskih vasi proti Škofljici – vse naštetu generira promet in povzroča velik delež tranzita v naselju Ig. Prometno preobremenitev je potrebno razreševati z obvoznico in režimom umirjanja prometa v naseljih. Glede na to, da občina razen cestnega nima drugih prometnih sistemov, je potrebno še naprej krepiti vlogo javnega potniškega prometa z avtobusi. Kolesarjenje po območju občine se v primernem letnem času odvija zlasti kot izletniško-rekreativna dejavnost. Ta pozitivni trend je potrebno krepiti z novimi kolesarskimi potmi ali ureditvijo varnih voznih pasov za kolesarje na javnih cestah. Pešec je marsikje v naseljih ogrožen in so potrebne ureditve pločnikov ali ločenih pešpoti. Peš promet je v veliki meri tudi oblika rekreacije v naravi, zlasti v Iškem Vintgarju, na območjih Drage, Kureščka in Krma. Zato je potrebno urejati nove atraktivne pešpoti ali vzdrževati obstoječe.

Občina Ig je sicer v osnovi ustrezno opremljena s komunalnimi infrastrukturami, vendar se spričo naraščajočih potreb že pojavljajo primanjkljaji v oskrbi ali šibkost obstoječih prenosnih sistemov. Na zakraselih planotah Zapotoka, Visokega in drugod se javlja pomanjkanje pitne vode in bo potrebno zagotoviti nove zanesljive vodne vire. Poleg varčevanja, uporabe kapnice – razen kot pitne vode – bo trajna rešitev oskrba iz Iškega vršaja s črpanjem. Vodne vire ogrožajo hišni rezervoarji tekočih goriv, kar je potrebno omejiti in kontrolirati. Občina bo morala zgraditi kanalske sisteme in male čistilne naprave v skladu z direktivami EU tudi za manjša naselja in le v izjemnih primerih dopuščati septične jame. Pomembna bo plinifikacija naselij na Barju, ki bo nudila večjo diverzifikacijo v ponudbi energije in bolj čisto gorivo.

1.3. ZASNOVA RAZMESTITVE DEJAVNOSTI V PROSTORU S PRIORITETAMI IN USMERITVAMI ZA DOSEGO CILJEV PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE IG

Razvoj naselij kot ga določa strategija, omogoča zmerno povečavo prebivalstva s priselitvami iz Ljubljane, iz regije in iz države tako, da se naselja zaokrožijo, smotrno zgoščajo in notranje sanirajo. Pri tem se v čim manjši meri posega na nove površine, zlasti na zavarovana območja vodnih virov, Nature 2000 ali na 1.območje kmetijstva. Poudarjeno se razvija občinsko središče Ig, ki z ustrezno povečavo prebivalcev in delovnih mest omogoči razvoj vseh potrebnih dejavnosti družbene infrastrukture za potrebe kraja in občine. Od ostalih naselij bodo vlogo subcentralnih naselij – lokalnih oskrbnih središč ohranila in še razvila naselja Brest z Mateno, Iška vas in Golo, kot pomožna lokalna središča pa še Tomišelj in Zapotok.

Stanovanja se bodo razvijala zlasti v obliki prostostojećih enodružinskih hiš v vseh naseljih občine, na območjih večje koncentracije, pa tudi kot gosto-nizka gradnja vrstnih hiš, dvojčkov, hiš v terasah in drugih. Izjemoma bodo v naselju Ig stanovanja tudi v obliki večstanovanjskih hiš, zlasti vila-blokov. Poseben poudarek bo na prenovi in notranjem zgoščanju naselij. V izbranih naseljih bodo določena stavbna zemljišča za nova stanovanja, ki naj

zaokrožajo gradnjo, omogočajo racionalno komunalno oskrbo in če ni drugih omejitev. Notranje zgoščanje in smotrno izkoriščanje parcel bo zlasti omogočeno z gradbeno zložbo (komasacijo) in preparcelizacijo ter z obvezno parcelacijo.

V občini skladno razvijamo proizvodne dejavnosti in s tem uravnovešamo območja bivanja in dela ter zmanjšujemo spalni značaj naselij, ki povzroča velike delovne migracije. Proizvodna naj bo vezana zlasti na obrt in druge neonesnažujoče proizvodne dejavnosti, skladišča, veletrgovino, značilne lokalne proizvode živilstva, lesarstva ipd. Proizvodna območja naj bodo večnamenska in naj zlasti sanirajo obstoječe degradirane površine.

Občina bo pridobila zlasti tiste funkcije, ki v občini izrazito manjkajo ali so nezadostne, kot so dom starejših občanov, zdravstveno postajo, lekarno, knjižnico, letno kopališče, nogometno igrišče. Oskrbne in storitvene dejavnosti bodo zlasti locirane v občinskem središču – Igu, in zagotavljale vso potrebno družbeno infrastrukturo za potrebe občine. Na srednji in višji stopnji oskrbe pa bodo družbene in oskrbne dejavnosti zagotavljane v Ljubljani. Poleg novega središča na Igu bodo območja oskrbnih in storitvenih dejavnosti zlasti stara naselbinska jedra v obliki mešane rabe.

Občina zagotavlja tudi prostor za nekatere družbene funkcije državnega pomena, kot so Center za zaščito in reševanje ter zapori ali regijskega pomena, kot je Zavod Dolfke Boštjančič. Občina bo strateško omogočala in zagotavljala prostor za nove družbene dejavnosti regijskega ali državnega pomena zlasti na področjih kulture, turizma, izobraževanja, športa, znanosti, javne uprave, zdravstva in druge. Za te dejavnosti bo namenjen tudi Ižanski grad, ki se mu dolgoročno in strateško spremeni namembnost.

Ustrezna družbena infrastruktura bo ohranjena tudi v manjših naseljih, saj je pomembna za identiteto in socialno kohezivnost, in sicer na področjih osnovnega šolstva, otroškega varstva, trgovine, gostinstva, ljubiteljske kulture ipd. Naselja s poudarjeno funkcijo lokalne oskrbe so zlasti Brest-Matena, Iška vas, Tomišelj, Golo in Zapotok. Z ustrezno infrastrukturo bodo opremljeni večja športno-rekreacijska območja v Iškem Vintgarju, na Kureščku in v Dragi, in sicer kot gostinsko-turistični objekti, prenočitvene zmožljivosti ter drugi.

Prometno se bo občina učinkovito povezovala z Ljubljano z moderniziranimi in obnovljenimi cestnimi prometnicami Ig-Ljubljana in Ig-Škofljica ter po osrednjih občinskih prometnih hrbtenicah Ig-Kurešček-Zapotok in v prečni smeri Ig-Podpeč ter Ig-Kremenica (Želimplje). Glavne cestne osi bodo dopolnjevale tudi lokalne ceste do posameznih naselij. Na naštetih smereh poteka ali bo potekal tudi javni potniški promet z avtobusi.

Poudarjeno se bo razvija kolesarski promet s povezano mrežo kolesarskih poti ali ločenih pasov za kolesarje na cestah. Razvijal se bo tudi peš promet v naseljih, na rekreacijskih, turističnih in športnih območjih, po pločnikih, sprehajalnih, gozdnih ali planinskih poteh. Skrb bo veljala tudi prometnim ureditvam za invalide.

Območja komunalne in druge gospodarske infrastrukture bodo ustrezno oskrbovala naselja občine. Črpališče Brest služi oskrbi Ljubljane s pitno vodo.

Preko občine poteka tudi daljnovod Beričevo-Divača in se na tej trasi omogoči povečana zmogljivost. V kolikor se bo pojavila potreba za novimi poteki regijske ali državne infrastrukture preko območja občine, bodo trase strateško usklajevane z varstvenimi zahtevami, sprejemljivostjo v lokalnem družbenem okolju in drugimi interesi v občini. To lahko velja za plinovodno omrežje, produktovode in drugo infrastrukturo.

Občina bo prednostno zagotavljala zadostne količine pitne vode v hribovitih, kraških predelih z varčevanjem, reciklažo, novimi viri in črpanjem iz vodonosnih plasti Iškega vršaja. Z zgoščanjem naselij bo zagotavljana racionalnost sistemov in cenovno sprejemljivost priključevanja. Širila bo območja kanalizacije in njihovo priključevanje na male čistilne naprave. Razvijala bo plinifikacijo naselij v odvisnosti od poteka omrežja primarnih plinovodov. Pospeševala bo diverzifikacijo energentov in usmerjanje na domače, čiste in obnovljive vire, kot sta sončna energija in energija iz biomase.

Občina Ig je izjemno bogata z naravnimi viri pitne vode, gozdovi, ima bogato floro in favno. Ima tudi znaten obseg kmetijskih površin in površinske vode, ki so v bližini Ljubljane redka dobrina. Dejavnosti, ki so vezane na naravne vire, imajo v prostoru občine prednost pred drugimi rabami tal, s tem da se lahko kombinirajo z drugimi dejavnostmi, ki omogočajo varstvo in smotrno, vzdržno izkoriščanje vira.

Občina strateško varuje svoje vodne vire in jih ščiti z gozdno rabo in trajnostnim kmetijstvom. Širša območja varstva vodnih virov pa omogočajo tudi šport, rekreacijo v naravi in redko poselitev. Zaščiteni bodo kmetijska zemljišča najboljše proizvodne vrednosti. Na območjih prve kategorije kmetijskih zemljišč, ki ni omejeno z varstvenimi režimi, se bo strateško razvijalo tržno usmerjeno kmetijstvo. Usmerjeno bo tudi za oskrbo ljubljanskega trga in se bo v bodoče v večji meri prilagajalo vremenskim spremembam, kot so vročine in suše, pa tudi zmanjšanje zamočvirjenosti zemljišč na Barju. Občina bo omejevala in preprečevala zmanjševanje kmetijskih zemljišč zaradi zaraščanja in urbanizacije.

Gozdne površine bodo zlasti namenjene rekreaciji v naravi, socialnim in varovalnim funkcijam, ohranjala pa se bo tudi vzdržno gozdarstvo. Slednje zlasti v funkciji nege krajine in varstva, pa tudi kot del kmetijske dejavnosti. Gozd bo varovan kot naravno okolje številnih rastlinskih in živalskih vrst, tudi velikih zveri. Občina bo zmerno in za svoje potrebe izkoriščala mineralne surovine in enega kopa, ostale lokacije bo sanirala.

Na naravnih virih temelji privlačnost prostora občine Ig za izletniško rekreacijo, oblike športa na prostem, za lov in ribolov, v veliki meri pa tudi za turizem. Vse naštetе dejavnosti se bodo razvijale trajnostno, s poudarjenim varstvom narave, okolja in kulturne krajine. Takšna območja so zlasti Iški Vintgar, bajerji v Dragi, območji Krma in Mokrc, Pungrt, obvodni prostori na Barju. Kjer je poudarjena naravovarstveni pomen prostora, se dejavnosti ne bodo razvijale v smeri masovnega obiska in bo prostor varovan za ohranjanje značilnih biotopov z omejeno možnostjo obiska, opazovanja in raziskovanja. Takšna okolja so Kozlerjeva gošča, pas Barja ob Iščici, soteska Iščice, barjanski osamelci (Kamna Gorca).

Občina ima bogato kulturno dediščino, kar je ena njenih strateških prednosti. Predstavljajo jo številne cerkve, antična in pred-antična arheološka dediščina, Ižanski grad, ohranjena vaška jedra s številno etnološko, naselbinsko in ruralno dediščino. Kulturno izročilo bo vključeno v turistično ponudbo, bo sestavina prenove naselja Ig in drugih vaških jeder, spremenila se bo namembnost Ižanskega gradu.

Občina bo varovala in izboljševala okoljske kakovosti, ki so na splošno bistveno večje kot v Ljubljani. Ohranjala in izboljševala bo kakovost voda z izgradnjo malih čistilnih naprav, usmerjanjem v čiste oblike proizvodnje, z varstvom pred vnosom nevarnih snovi v podtalje. Ohranjala bo kakovost zraka, tudi s plinifikacijo in kolektivnim ogrevanjem iz kotlarn. Strateška prednost klime v občini so lege nad inverzijsko plastjo Ljubljane z večjo prevetrenostjo in nižjimi temperaturami, kar hkrati z naravno krajino ustvarja pogoje za veliko privlačnost prostora za poselitev, vikendaštvo, izletništvo.

Prioritete za uresničitev vseh naštetih ciljev so zlasti obnova ceste Ljubljana – Ig, izgradnja ižanske obvoznice in novega odseka ceste skozi Ig iz ljubljanske smeri do križišča ceste na Kurešček, nadalje povečanje izdatnosti vodnih virov za oskrbo na višjih legah, gradnja kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav. Prioriteta so tudi preprečitev stihijske izrabe prostora v Iškem Vintgarju, ob Iščici, v Dragi in drugod, preprečitev črnih gradenj in drugih nelegalnih posegov v prostor. Posebni ukrepi so tudi določitev in pravna ureditev površin javnega dobra, pridobitev tega dobra v javno korist in pravočasno zavarovanje najpomembnejših lokacij za razvoj družbenih dejavnosti, gospodarskih dejavnosti, prometa, komunalne oskrbe (terminalne točke v Iškem Vintgarju, Dragi in na Kureščku, sotočje Iščice in Želimeljščice, obale Ljubljanice, vrh Krma itd.).

Prioritetno je potrebno tudi ohranjati vitalnost podeželja, izboljšati njegovo kmetijsko funkcijo, varovati kulturno krajino, preprečevati stihijsko ogozdovanje.

Da bi se izognili neželenim trendom, še posebej izsiljenim lokacijam ali nelegalni gradnji, je potrebno pravočasno zagotoviti dovolj gradbenih površin za različne vrste gradenj in za različne cenovne kategorije.

Za uresničitev strateških ciljev so potrebni pravočasni dogovori z Ministrstvom za okolje in prostor, nadalje na ravni regije in še zlasti z ljubljansko mestno občino. V zadevah lokalnega pomena pa tudi s sodelovanjem s sosednjimi občinami, ki obkrožajo Ljubljano. K urejanju prostora bodo pritegnjeni krajani za zagotovitev njihovih interesov in za skladno umeščanje dejavnosti, ki so skupnega pomena. Zagotovitev družbene sprejemljivosti v lokalnem okolju bo še posebej pomembna pri prostorskih ureditvah, kot so predvsem: širitev poslovne cone, ureditev športno turističnega letališča, razvoj črpališča Brest, okrepitev daljnovoda Beričevo-Divača in morebitne druge infrastrukture državnega ali regijskega poena.

1.4. ZASNOVA POSAMEZNIH SISTEMOV LOKALNEGA POMENA V PROSTORU

ZASNOVA POSELITVE

Strategija poselitve zmerno širi in zaokroža naselja v občini, medtem ko dobi naselje Igu večje razširitve stavbnih zemljišč in s tem urbani značaj. Razvoj poselitve je podrobneje opredeljen v urbanistični zasnovi.

Med drugimi naselji občine se nekoliko bolj povečajo stavbne površine in s tem prebivalstvo v Igu, Brestu, Mateni, Kotu, Iški vasi in Golem, pri čemer večina stavbnih zemljišč ostaja v okviru obstoječih ureditvenih območij in gre za zgoščanje, prenovo in zaokrožitev. V Zapotoku se izrabi obstoječa nezazidana stavbna zemljišča, v skladu s strogim vodovarstvenim režimom. Kjer ni omejitev s strani Nature 2000, kmetijstva, vodnega gospodarstva in drugih varstvenih režimov se naselja razširijo tako, da vključijo strnjena območja nelegalne gradnje in tista območja disperzne gradnje, ki jih je s tem možno sanirati. Stara jedra naselij se renovirajo po zahtevah varstva kulturne dediščine. Gradnja izven naselja Igu je zlasti v prosto stoječih enodružinskih hišah.

Strateška orientacija glede poselitve je razvijati kakovostna in cenovno dražja nova bivalna okolja, kar ustreza kvaliteti naravne krajine ter čistemu okolju. Strateško je nujno potrebno odpravljati razpršeno gradnjo, stihijsko nepravno gradnjo in vizualno degradacijo prostora. Naselja morajo ohranjati lastno identiteto – tudi z fizično ločitvijo od sosednjih naselij, kar pomeni, da naselij ne zlivamo med seboj.

Naselij ne razvijamo monofunkcionalno samo kot spalnih naselij in tudi ne kot ločena naselja priseljencev, temveč kot sožitje prvotnih in novih prebivalcev, kot ohranjanje avtohtone kmečke dejavnosti v prvotnih vaseh kot preplet bivalnega okolja z opravljanjem storitvenih in drugih nemotečih dejavnosti.

Ne načrtujejo se nova območja počitniških hiš, pač pa zgoščanje, zaokrožitev in sanacija obstoječih, ob dopuščanju prestrukturiranja v stanovanjske objekte..

Poleg osrednjih območij družbenih servisov na Igu v obliki mešane rabe v jedrih naselij se v občini razvijajo tudi specializirani centri, kot so Center za zaščito in reševanje, Zavod Dolfke Boštjančič, rekreacijsko-turistična območja na Kureščku, v Iškem Vintgarju in Dragi. Ižanski grad dobo novo, primernejšo namembnost. Občina si bo prizadevala za sedež bodočega Krajinskega parka Barje, za kar je grad optimalna lokacija.

Območja delovnih mest (razen na Igu) so vključena v obstoječa naselja v obliki neonesnažujoče obrti, kmetijske dejavnosti, kmečkega turizma, gostinstva in drugih dejavnosti. Posebne obrtne cone so v Iški vasi, Strahomeru in na Golem, večnamenski območji za storitvene dejavnosti in obrt pa sta na obstoječih okacijah v Vrbljenah in Brestu.

ZASNOVA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Osnovna komunalna oskrba mora biti zagotovljena v vseh naseljih občine, t.j. s cestnim priključkom, priključkom na vodovod, električno in kanalizacijo s priključkom na čistilno napravo. Izjema so dislocirani zaselki ali osamljene stavbe oz. kmetije, kjer se dopuščajo sanitarne septične jame z rednim praznjenjem.

Na vodo-deficitarnih območjih na hribovitem kraškem področju občine je dinamika gradnje odvisna od zagotavljanja zanesljive oskrbe z vodo. Poleg varčevanja z vodo in raziskovanje novih vodnih virov se strateško načrtuje črpanje vode iz Iškega vršaja ali vodonosnih plasti globlje v podtalju Pokojiške planote. Stimulira se reciklažo vode in rezervno oskrbo iz padavinske vode, ki je lahko za počitniške hiše tudi obvezna.

Kanalske sisteme se gradi načeloma gravitacijsko. Na Barju je za posamezna naselja ali več naselij možno čiščenje odpadnih vod s sanitarnimi močvirji.

Javna razsvetljava bo zagotovljena na Igu in v večjih naseljih, na križiščih in javnih stavbah v skladu s predpisi.

Naselja na Barju se plinificirajo in se priključevanje na plin vzpodbuja. Odpravlja ali ne dovoljuje se nove hišne rezervoarje kurilnega olja na zavarovanih območjih vodnih virov. Večja naselja se lahko ogrevajo iz skupnih kotlarn na plin ali lesno biomaso.

Razvijajo se sistemi fiksne telefonije in kableske televizije v skladu z razvojem poselitve in po potrebah trga. Na celotnem ozemlju občine mora biti zagotovljen signal mobilne telefonije raznih operaterjev. Telekomunikacije morajo omogočati priključek na medmrežje.

Oskrba z naftnimi derivati bo zagotovljena iz bencinskega servisa na Igu in iz drugih dobaviteljev po tržnih načelih. Predviden je tudi bencinski servis v poslovni coni na Igu ob Kremenški cesti.

Ravnanje s trdnimi odpadki bo urejeno iz ekoloških otokov in drugih točk zbiranja z ustreznim sortiranjem in reciklažo. Občina bo odpadke odlagala na regijsko deponijo oz. toplotno obdelavo izven občine. Odpravljena in sanirana bodo nelegalna odlagališča. Strateško bodo omogočene dejavnosti reciklaže in predelave odpadkov, če so skladne z okoljskimi in drugimi omejitvami. Biološke odpadke se zbira posebej in z njimi ravna v skladu s politiko izvajalca javne službe na nivoju regije. Odpadke, ki nastajajo pri urejanju zelenih površin, se reciklira v okviru posameznih gospodinjstev.

Posebne odpadke iz industrije, kmetijstva ali proizvodne obrti je potrebno ustrezno hraniti ali obdelati na parceli onesnaževalca oz. mora biti zagotovljen urejen odvoz.

Občina lahko razvije lastne dejavnosti gradbeništva in vrtnarstva za potrebe komunalnega urejanja, vendar brez večjih onesnažujočih obratov (npr. asfaltne baze). Lokacija je v eni od poslovnih con v ravninskem delu občine.

V občini se ne bo gradilo večjih objektov za pridobivanje energije – saj za to ni naravnih pogojev, pač pa se bo podpiralo izkoriščanje sončne energije, uporaba biomase in drugih oblik nekonvencionalnega pridobivanja ali hranjenja energije za individualne uporabnike.

ZASNOVA KRAJINE

Krajini se strateško posveča vsestransko skrb zaradi izjemnih lepot, raznolikosti in kulturnih kakovosti občine Ig.

Varuje se sklenjena območja Nature 2000 na Barju in zahodno od ceste Ig – Zapotok / Krvava peč z omejevanjem urbanizacije, ohranjanjem krajnotvorne funkcije kmetijstva, s preprečevanjem ogozdovanja, obsežne sečnje in drugih obsežnih posegov v prostor. Omogoča se sonaravno kmetijstvo, nemasovni turizem in vzdržno rekreacijo v naravi. Varuje se sklenjena območja gozdov, vendar se povečuje pestrost krajine z ureditvijo jas, ki omogočajo in razgleda iz Mokrca, Golca in Kureščka.

Značilno kmetijsko kulturno krajino na krimsko-mokrškem hribovju se varuje z jasno členitvijo na naselja, njive, travnike in pašnike okoli grajenih območij in gozd, ki tvori ločnico do sosednjih naselij. Neguje se vaške in gozdne robove ter ohranja poglede na krajinske dominante vaških cerkva. V okviru možnosti se ohranja etnografske spomenike – kozolce, vaška znamenja, značilno parcelacijo.

Na Barju se varuje krajino, za katero so značilni odvodni jarki, obvodni pasovi hidrofilne barjanske vegetacije, gozdni otoki in tipične obcestne barjanske vasi. Tudi pri modernizaciji kmetijstva bodo ohranjene pglavitne sestavine barjanske tipike, to so smeri parcelacije, večji sestoji drevnine in grmičevja, najvrednejši biotopi. Večji vodotoki bodo sestavina zelenih varovanih pasov, izločenih iz intenzivnega kmetijstva, urbanizacije in drugih večjih umetnih posegov – kar velja za Iško, Ižico, Draščico, Ljubljaničo. Posebej in v vseh sestavinah bo varovana jezerska krajina v dolini Drage, bajerja Rakovnik in bajerja pri Strahomerju z okolico. V teh območjih se prednostjo varuje naravo, omogoča trajnostno rekreacijo v naravnem okolju ter ribolov, vključno z ribogojstvom.

Kot naravno krajino izjemnih kakovosti bo občina varovala sotesko Iškega Vintgarja in s strogim režimom zmerne rekreacija onemogočila stihijsko uporabo prostora in razne oblike degradacije. To bo omogočila tudi vsestransko urejena vstopna točka (parkirišča, ekološki otoki, gostinsko-turistični tereni, športni objekt, prostori za piknik in taborjenje).

Kulturno krajino bo občina razvijala in bogatila tudi z upoštevanjem novih vrednot, kar pomeni možne ojezeritve, prikaze značilnih razvojnih faz Barja, ustvarjanje nadomestnih biotopov, urejanja razglednih jas vrh vzpetin.

Pred širjenjem urbanizacije prostor Barja varujemo tudi z ureditvami, ki kot zelene cezure omejujejo širjenje gradnje (hipodrom, kolišča).

Nedeljiva sestavina urejanja krajine v sodobnih pogojih je turizem. Pogoji za njegov razvoj v občini Ig so predvsem izletniški ali vikend turizem iz Ljubljane, zlasti v poletnih mesecih. Masovnost teh oblik turizma je potrebno usmerjati in tržiti, vendar v skladu z zmogljivostjo prostora. Turizem naj bo sonaraven, s poudarkom na učno vzgojnih funkcijah in rekreaciji v naravi. Na planotah v okolici Zapotoka pod Mokrcem razvijamo tudi zimsko športno rekreacijo, na Kureščku pa verski turizem. Poudarjeno razvijamo tudi planinstvo in kolesarjenje po poteh na Krim, Mokrc, v sotesko Iškega Vintgarja, v okolico Drage, na Kurešček. Prednostno skrb namenjamo evropski pešpoti in vzpodbujamo bogatitev ponudbe ob njej (kmečki turizem, table z opisi, počivališča ipd.).

Poseben pomen za turizem imajo varovana območja na Barju – predvsem Vrbovski Tali in Kozlerjeva gošča. V skladu z zasnovo celotnega krajinskega parka Barje se uredi dostope in informacijske table, objekte za izobraževanje na prostem in opazovalnice. Območje Vrbovski Tali se ureja v skladu s projektom LIFE – narava III za vzpostavitev rezervata Kosca (Crex Crex), pa tudi kačjega pastirja, metulja Barjanskega Okarčka in drugih vrst. Pri vseh turističnih ureditvah na Barju se strogo upošteva naravovarstvena načela, dostopi so peš, spremljevalne dejavnosti se umeščajo v bližnja naselja Brest, Ig...

Ob Ižici se uredi manjše kolišče v velikosti ca 3000m², ob njem pa se neguje kulturna in naravna krajina na način, ki omogoča najprimernejšo prezentacijo kolišča in barjanskih biotopov.

Uredi se ušna pot »Rimski zaporni zidovi«, obstoječa gozdna učna pot Draga se promovira in vključi v širšo ponudbo Krajinskega parka Barje in doline Drage.

Občina bo sodelovala pri urejanju regionalnih kolesarskih povezav, predvsem po obstoječih poteh na območju Barja. Ključna smeri so Ljubljana – Brest – Matena – Iška Loka – Ig, Ig – Iška vas – Gornji Ig – Rakitna, z dodatno povezavo Gornji Ig – Jezero – Podpeč, Ig – Pijava gorica ter Ljubljana – Hauptmance – Pijava Gorica z odcepom proti Igu.

1.5. UKREPI ZA IZVAJANJE PROSTORSKE STRATEGIJE

1. Občina bo sodelovala z Ministrstvom za okolje in prostor in usklajevala uresničevanje strategije prostorskega razvoja občine s Strategijo in prostorskim redom Slovenije ter državnimi lokacijskimi načrti v okviru svoje pristojnosti.
2. Občina se bo tvorno vključevala v izdelavo regionalne zasnove prostorskega razvoja osrednje-slovenske (ljubljske) regije in z njo uresničevala svoje strateške interese zlasti na področjih varstva Barja, regionalne prometne in komunalne infrastrukture, lokacij institucij regijskega pomena in drugih. Vzpostavila bo tvoren dialog z ljubljansko

mestno občino in drugimi sosednjimi občinami s skupnimi interesi prostorskega razvoja.

3. Strategijo bo občina uresničevala s prostorskim redom, območja posebnega interesa ali navzkrižij v prostoru pa bo urejala z urbanistično zasnovo (naselje Ig) in s krajinsko zasnovo (območje Kureščka z okolico). Naselja s pripadajočimi kmetijskimi zemljišči in druga prostorsko povezana območja bo urejala kot enotna funkcionalna območja, s čimer bo dosežena njihova enovita obravnava. Enako velja za fiziognomsko enotna območja (npr. Iški Vintgar, bajerji v Dragi).
4. Občina bo območja kompleksne gradnje, prenove ali drugih zahtevnih posegov v prostor urejala z občinskimi lokacijskimi načrti. Podpirala bo urbanistične pogodbe za komunalno opremljanje lokacij, kjer bi bila gradnja komunalne infrastrukture iz javnih sredstev povezana z nesorazmerno velikimi stroški. Podpirala in sofinansirala bo gradbeno in kmetijsko komasacijo v cilju bolj racionalne parcelacije, pa tudi zaradi varovanja oblikovnih in okoljskih kakovosti naselij ali krajine.
5. Občina bo z ukrepi zemljiške politike pridobila in opremljala stavbna zemljišča za nujno potrebne družbene servise, kot so zdravstvena postaja z lekarno, knjižnica, dom starejših občanov, letno kopališče, v daljši perspektivi Ižanskem gradu. Kot javno dobro bo pridobila ali uveljavila služnosti na javnih prometnih površinah, pokopališčih, na bregovih površinskih voda, in sicer Iške, Ižice, Ljubljani in bajerjev (v Dragi, Rakovnik, bajer pri Strahomerju).
6. Občina bo strateško najpomembnejše lokacije, trase infrastruktur ali območja bodoče kompleksne gradnje pravočasno zavarovala pred posegi, ki bi onemogočili ali bistveno otežili javno uporabo teh prostorov, kot so začasna prepoved prometa z zemljišči ali parcelacije, predkupna pravica, omejitev rabe ali uvedba začasne rabe, obvezna parcelacija in druge. Vse naštetu velja zlasti za traso obvoznice naselja Ig, traso za izravnavo ceste Ižanska cesta – križišče za Kurešček, za poslovno cono na Igu, za območja bajerjev v Dragi, za obale Ižice in Iške, za vstop v Iški Vintgar, za območje športnega letališča, za vrh Kureščka, za območje doma starejših občanov, za okolico Ižanskega gradu, za sotočje Ižice in Želimeljščice, za traso daljnovoda Beričevo – Divača in druge.
7. S pravočasnim zagotavljanjem ponudbe stavbnih zemljišč in učinkovitim inšpekcijskim nadzorom – vključno s kaznovalno politiko – bo preprečevala nelegalne posege v prostor.
8. Občina bo sodelovala in usklajevala sektorske plane javnih gospodarskih družb za čim bolj učinkovito strateško urejanje prostora, še zlasti na področjih vodnega gospodarstva, prometa, komunalne energetike, telekomunikacij, kmetijstva, gozdarstva, varstva narave in drugih. Krepila bo delovanje civilne družbe, ki bo pripomoglo k zavzetemu urejanju prostora (turistična, planinska, ribiška društva, lovske družine, gasilstvo, letalska zveza, združenja mladine).

9. Občina bo izvajanje strategije uresničevala s sodelovanjem najbolj usposobljenih institucij in posameznikov na področju urbanizma, varstva okolja, urejanja prostora in arhitekture. Za projekte pomembnih javnih objektov ali lokacijske načrte bo rešitve pridobila na javnih natečajih.
10. V okviru svojih pristojnosti in finančnih možnosti bo občina ustanovila sklad stavbnih zemljišč, pridobivala in opremljala bo tržno najbolj zanimiva zemljišča in jih ali oddajala ali prodajala (poslovne cone, hipodrom, osrednji prostori v urbanem središču na Igu, območja vstopa v Iški Vintgar in Drago, atraktivne lege na Kureščku).
11. Občina bo izvajanje strategije omogočila na načelih partnerstva javnega in zasebnega interesa, kar zlasti pomeni uporabo urbanistične pogodbe, pogojnega lokacijskega načrta, natečajev, odkupa ali menjave zemljišč, upravne komasacije in drugih.
12. Nekatero ključno prostorsko ureditve bo občina skušala financirati s sodelovanjem skladov EU, ali namenski državnimi sredstvi, za kar bo pripravila kvalitetne projekte.
Ključno mesto bosta imela med drugim programa »Sožitje med mestom in podeželjem« ter »Leader«.
13. Z raznimi ukrepi bo vzdrževala kulturno krajino, kot so sofinansiranje košnje najbolj v dragocenih oblikah krajine, ki jim grozi zaraščanje, kot so predpisi glede umeščanja in izgleda enostavnih objektov ipd.
14. Z vključevanjem v ozaveščevalne, vzgojne in promocijske akcije, kot so izbira najbolj urejenega naselja ali turističnega kraja, izbiro najbolj urejenega vrta, ribnika, akcije s področij varstva okolja in druge bo dvigovala kulturo prostora.

Strategijo bo tvorno uresničevala s sodelovanjem družbenega okolja, organiziranega v okviru vaških in četrtnih skupnosti, na prostorskih konferencah in javnih razgrnitvah.

URBANISTIČNA ZASNOVA NASELJA IG

2.1. UVODNE DOLOČBE in UREDITVENO OBMOČJE

UVODNE DOLOČBE

Za naselje Ig se izdelata urbanistična zasnova kot podrobnejša razčlenitev strategije prostorskega razvoja. Naselje je občinsko središče, ki se naglo razvija in ima številne omejitve v prostorskem širjenju. Na osnovi sprejete urbanistične zasnove se izdelata prostorski red oz. občinski lokacijski načrti. S sprejetjem urbanistične zasnove preneha veljavnost prostorskih sestavin družbenega plana občine Ig..... Gradbena dovoljenja se do sprejetja prostorskega reda izdajajo na osnovi veljavnih PUP-ov ali veljavnih izvedbenih (ureditvenih) načrtov samo, če niso v neskladju z urbanistično zasnovo in če bistveno ne ovirajo ali onemogočajo izvajanja urbanistične zasnove, vključno s predvidenimi lokacijskimi načrti. V vseh zadevnih spornih primerih ali primerih neskladja z urbanistično zasnovo velja moratorij na izdajanje gradbenih dovoljenj. Določba se uporablja tudi za posege v prostor, za katere gradbeno dovoljenje ni potrebno.

Urbanistična zasnova se sprejema in uporablja hkrati s strategijo prostorskega razvoja občine Ig. Urbanistična zasnova je podlaga za občinske odloke na področjih zemljiške politike, obdavčenja in drugih zadev v njeni pristojnosti.

UREDITVENO OBMOČJE URBANISTIČNE ZASNOVE

Ureditveno območje obsega obstoječa in predvidena območja strnjene pozidave. Vključena so kmetijska zemljišča med naseljem in severno obvoznico, ki se jim raba ohranja, vendar je podrejena potrebam naselitve. Vključeni so tudi gozdovi okoli Ižanskega gradu, območje Pungrta in južno oz. jugovzhodno od njega do Jurjevke ter grič Kamna Gorica in še nekateri gozdni členi do kamnoloma kot del zelenega gozdnega pasu, ki je tudi v funkciji rekreacije na prostem. Vključene so tudi druge zelene površine, kjer se predvideva športno-rekreacijska raba, kot so hipodrom, kopališče ipd.

Severna meja ureditvenega območja je meja obstoječe zazidave, ki jo določajo skrajno severno ležeči objekti. Vzhodna meja vključuje novi hipodrom, novo stanovanjsko sosesko Rastovka, vzhodni rob poslovne cone ob cesti na Škofljico in ob Cesti na Kremenico in zeleno površino v smeri bajerja Rakovnik. Južno mejo predstavljajo nova stavbna zemljišča ob Cesti na Kurešek in urbani gozdovi do širšega okolja Ižanskega gradu. Zahodno mejo predstavlja rob zazidave, ki meji na naselje Staje, rob nekdanjega graščinskega vrta in grič Kamna Gorica ter skrajni zahodni rob poslovne cone (KIG).

Urbanistična zasnova uveljavlja tudi sonaravni režim kmetijskih in gozdarskih dejavnosti na parcelah, ki mejijo na urbanistično zasnovo in ki morajo

upoštevati ekološke in rekreativne potrebe naselja, kar se podrobneje določi v prostorskem redu. To določilo še posebej velja za parcele na Barju, ki mejijo na strnjena območja poselitve in ki niso vključene v ureditveno območje naselja Ig.

2.2. ZASNOVA RAZPOREDITVE DEJAVNOSTI V NASELJU

Območja stanovanj s spremljajočimi in storitvenimi dejavnostmi so v središču naselja in starem jedru vzdolž ceste prosti Podpeči. V ožjem središču ob šoli in cerkvi se formira razpoznavno območje družbene infrastrukture z rabami uprave, otroškega varstva, šolstva, zdravstva, kulture, trgovine in gostinstva hkrati s poudarjenimi peš površinami in manjšimi parkovnimi ureditvami. V prenovljenem delu stare obcestne zazidave je stanovanjska raba kombinirana z uslužno obrtjo, specializirano trgovino, gostinstvom, turistično ponudbo ipd. V tej mešani rabi morajo vse dejavnosti zagotavljati kakovost bivalnega okolja.

Na ostalih površinah obstoječe ali nove stanovanjske zazidave prevladuje čista stanovanjska raba z možnimi lokalnimi središči sosedstev, kjer so lahko locirani otroško igrišče, vrtec, lokalna trgovina ipd. Obstoječe avtohtone kmetijske dejavnosti se lahko ohranjajo v sedanjem obsegu, večanje dejavnosti pa je podrejeno bivalni funkciji in omejeno oz. se teži k relokaciji kmetije.

Proizvodne dejavnosti se umeščajo na vzhodni rob naselja, t.j. ob cesti na Kremenico in vključujejo obstoječe površine skladiščnih dejavnosti in nove površine do meje Nature 2000. Območje je večnamensko in služi proizvodnji, skladiščenju, gradbeništvu, parkiranju, komunalnim dejavnostim, veletrgovini ipd. Zelena tamponska cona štiti zavarovana območja Barja ekološko in vizualno.

Obstoječi poslovni coni »Mizarstvo in tapetništvo«, ter območje tovarne kovinskih izdelkov »KIG«, se postopoma prestrukturirata v mešano rabo, kjer se dopušča gradnja poslovnih, obrtnih in stanovanjskih objektov.

Na območju urbanistične zasnove ni možno locirati dejavnosti, ki bi močno obremenjevale okolje, razvrednotile bivalne in krajinske kakovosti (npr. proizvodnja kemikalij, barvil, asfaltna baza, predelava odpadkov, metalurgija, primarna obdelava ali predelava lesa ipd.)

Parkirišča v poslovni coni ob Škofeljski cesti služijo tudi prireditvam na hipodromu in obiskovalcem kopaljšča.

Proizvodne obrti in druge dejavnosti se lahko umeščajo tudi v območja mešane rabe, če ne razvrednotijo bivalnega okolja.

2.3. KONCEPT PRENOVE IN KONCEPT ŠIRITVE

Prenova bo potekala na območju starega vaškega jedra, t.j. na območju funkcionalne enote Prenova bo varovala tlorisno tipiko obulične »dolge« vasi z značilnimi gabariti in parcelacijo, čeprav bodo objekti lahko arhitekturno povsem posodobljeni. Na ostalih območjih, ki so delno že pozidana, bo gradnja potekala kot zgoščanje in zaokrožitev ob ohranitvi lokalnih cest. Večje proste enklave v središču naselja se bodo izrabile za javne zgradbe, s čemer bo formirano novo, sodobno in razpoznavno naselbinsko jedro.

Širitev bo potekala na vseh obrobjih obstoječega naselja razen proti zahodu, kjer sta omejitvi varstvo vodnega vira in zaščiteni osamelec Gorica. Na severu se bo formiral jasen rob naselja do skrajnih mej obstoječe pozidave. Na vzhodu se bo naselje razširilo s sosesko Rastovka in poslovno cono ob Škofeljski cesti in Cesti v Kremenico. Proti jugu, ob cesti na Kurešček, se bo naselje širilo na planotast in gozdnat svet, ki je že pod močnim pritiskom urbanizacije, ni pa izraziteje omejen z raznimi varovalnimi režimi.

V konceptu prenove in širitve se teži k relokaciji obstoječih vitalnih kmetij iz območij goste zazidave na rob naselja na severu z direktnimi dostopi do kmetijskih zemljišč ali pa na druge lokacije v občini. Prenovljene bodo degradirane površine nekdanjih proizvodnih površin (Mizarstvo in tapetništvo, Ljubljanske mlekarne) v večnamenski poslovni coni.

2.4. ZASNOVA NAMENSKE RABE POVRŠIN

Zasnova rabe prostora sledi rasti naselja iz jedra navzven, tako da se ob prvotnem vaškem središču umešča območje dejavnosti občinskega središča. V naslednjem obroču so zlasti stanovanjski predeli in predeli mešane rabe, ležeči tako na ravninskem delu kot tudi na gozdnatih planotah. Na območju strnjene poselitve sta kot enklavi preteklega razvoja ohranjeni manjši poslovni coni in kot posebno območje družbene infrastrukture cona Centra za zaščito in reševanje.

Posebno cono centralnih dejavnosti umeščamo na območje Ižanskega gradu, ki se prenovi in po potrebi dopolni z raznimi družbenimi dejavnostmi. Večji kompleks ob gozdu na robu naselja Staje je namenjen domu za starejše občane. Varovanim stanovanjem, socialnemu varstvu ali sorodnim dejavnostim je namenjen tudi del novih stanovanjskih površin ob cesti na Kurešček. Gradnja doma je možna tudi na drugih lokacijah.

Proizvodno območje Silvaproduct leži razmeroma ugodno na robu naselja, ob njem se uredi večja poslovna cona v dveh fazah na ugodni prometni legi ob Škofeljski cesti in ob Cesti v Kremenico. Ta funkcionalna enota je večnamenska, zato lahko vključuje razne dejavnosti, ki so potrebne za delovanje občinskega središča, tudi komunalne in gradbene dejavnosti, parkirišča, veletrgovino ipd.

Proizvodni območji KIG in Mizarstvo Ig se dolgoročno prestrukturirata v mešano rabo, stanovanja in nemoteče dejavnosti.

Zelene površine znotraj ureditvenega območja so površine pretežno ohranjene narave. To so površine za hipodrom, zaledje kopališča, gozdni parki Pungrt in Gorica ter pokopališče.

2.5. ZASNOVA INFRASTRUKTURNIH SISTEMOV

PROMETNA INFRASTRUKTURA

Hrbtenico cestno prometnih sistemov predstavljajo regionalne ceste, s katerimi se Ig povezuje z Ljubljano in sosednjimi občinami. Te so:

- Ižanska cesta Ljubljana – Ig – Cesta na Kurešček, pri čemer del ceste skozi naselje poteka po novi izravnani trasi direktno do križišča s Cesto na Kurešček;
- Škofeljska cesta Škofljica – Ig z navezavo na naselje Ig in Cesto v Kremenico;
- severna obvoznica z navezavo na cesto v Podpeč in proti Iški vasi.

Sekundarni sistem umirjenega prometa predstavljata osrednja cesta skozi naselje in cesta proti Iški Loki. Ostale ceste so lokalni dovozi, ki koristijo večinoma obstoječe poti razen v novih conah gradnje (Rastovka, poslovna cona, zazidava ob Cesti na Kurešček), kjer se zgradijo novi sistemi internih cest.

Mestni javni avtobusni promet poteka iz regije ali občine skozi naselje, in sicer po internih cestah naselja Ljubljana – Ig – Iška Loka, Ig – Kurešček, Ig – Kremenica – Draga. Avtobusno postajališče z obračališčem je v središču Iga na obstoječi lokaciji. Avtobusna postajališča so še pri blokkih ob tovarni KIG, pri bencinskem servisu, pri odcepu v cono »Ljubljanske mlekarne«, pri vstopu v poslovnu cono Ig in pri domu starejših občanov. Šolski ali delavski avtobusi imajo lahko še dodatna postajališča (npr. ob osnovni šoli).

Večja javna parkirišča so v poslovni coni Ig, ob stavbi občine v središču naselja, ob pokopališču, ob Tovarni kovinskih izdelkov, ob domu starejših občanov, Kamionsko parkirišče se lahko uredi v sklopu poslovne cone Ig. V drugi fazi poslovne cone je nujno potrebno zagotoviti parkiranje tudi za obiskovalce hipodroma.

Kot sestavina sistema motornega prometa služi bencinski servis ob severnem vstopu v naselje, ki služi tudi oskrbi s plinom iz jeklenk.

Označene smeri za kolesarjenje na cestah ali kolesarske poti so na glavni cesti skozi staro jedro Iga (Banija) na cesti Ig – Iška Loka. Kolesarske smeri ali označbe za sočasne smeri kolesarskega in peš prometa so tudi v središču naselja okoli šole, kot povezave središča z naseljem Rastovka, s poslovno cono Ig, z območjem kopališča v smeri bajerja Rakovnik in z bližnjimi naselji (Staje, Kremenica).

Peš promet se odvija po površinah urbanega središča, ki je prednostno namenjen pešču. Nadalje po pločnikih ob cestah v starem delu naselja (Banija),

ob Govekarjevi cesti, ob cesti v Iško Loko. Posebne pešpoti, kjer se lahko odvija tudi kolesarski promet, so bo Ižici do naselja Rastovka in ob gozdu do bajerja Rakovnik, sprehajalne poti so na Pungrtu oz. do ruševin cerkvice Sv. Jurija, na grič Gorica, proti hipodromu, na območju doma starejših občanov in pokopališča.

Poti za invalide se zlasti uredijo do zdravstvene postaje in do drugih javnih objektov v središču naselja.

OSKRBA Z VODO

Naselje Ig ima povezan in enovit vodovodni sistem, ki se napaja iz vodarne Brest. Količine vode so zadostne tudi za bistveno povečanje odjema. Vodohrani so na višjih legah v gozdnem pasu in zagotavljajo vodni pritisk. Vodovodni sistem poteka zlasti na ali ob trasah cest ali poti in se širi v skladu z dinamiko gradnje naselja.

ODVAJANJE ODPADNIH VOD

Naselje Ig ima enovit in kanalski sistem ločenega tipa, priključen na čistilno napravo z izpustom v Ižico. Kanalski sistem je gravitacijski in se izgrajuje v skladu z dinamiko gradnje naselja. Kanalizacija poteka zlasti po trasah cest in poti. Odpadne vode iz poslovne cone Ig in del stanovanjske cone Rastovka-vzhod je potrebno prečrpavati v obstoječi kanalski sistem ali zgraditi nov vod, ki se priključi na čistilno napravo s premoščanjem Ižice. Potrebno je povečanje ČN Ig.

Obstoječa čistilna naprava odpadnih vod zadošča povečanim kapacitetam naselja in s tem povečani količini odpadnih vod. Nove proizvodne dejavnosti morajo biti take vrste, da ne zahtevajo posebnih čistilnih naprav odpadnih vod in se priključujejo na obstoječo komunalno čistilno napravo.

Izcedne vode iz gnojišč obstoječih kmetij ali preseljenih kmetij morajo loviti gnojnico ali gnojevko v skladu s predpisi EU in varovati urbano okolje pred onesnaženjem.

OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Ig se oskrbuje z električno energijo iz srednje-napetostnega omrežja iz severne smeri. Omrežje se na ureditvenem območju naselja kablira in poteka zlasti po javnih površinah (cestah, poteh).

Jačanje prenosnih sistemov in izgradnja novih električnih vodov bo sledila dinamiki gradnje naselij. V večjih novih conah gradnje se uredijo trafo postaje (Rastovka, poslovna cona Ig, območje doma starejših občanov).

Oskrba z električno energijo mora biti tudi dolgoročno zagotovljena vsaj iz dveh smeri priključnih daljnovodov.

Na območju Iga je urejena javna razsvetljava v skladu s predpisi.

OSKRBA S PLINOM

Naselje Ig se oskrbi s plinom preko omrežja odcepnega in razdelilnega plinovoda. Plinovod se zgradi do večjih uporabnikov, kot so poslovne cone, kopališče, dom starejših občanov, center naselja, naselje Rastovka, obstoječe blokovno naselje. Ostali deli se plinificirajo v skladu s tržnimi potrebami.

Plinovodi zlasti potekajo po javnih površinah (cestah, poteh). Merilno-regulatorska postaja je ob vstopu plinovoda v naselje. Teži se, da se obstoječe kotlarne preuredijo na plin in da se nove kotlarne priključijo na plinsko omrežje.

V kolikor se zgradi večja toplotna za daljinsko ogrevanje dela ali celega naselja, mora biti energetski vir ali plin ali lesna biomasa. Njena lokacija je v poslovni coni Ig.

DRUGI ENERGETSKI VIRI

Uporaba kurilnega olja za ogrevanje tako v kotlarnah kot za individualne porabnike je možna v skladu s predpisi o varstvu virov pitne vode. Onesnaženje ozračja se zmanjšuje zlasti z ukinjanjem ogrevalnih naprav na kurilno olje in večjo uporabo plina.

Na ureditvenem območju naselja Ig se podpira izrabo nekonvencionalnih, čistih in obnovljivih energetskih virov, kot so sončna energija, energija biomase, uporaba toplotnih črpalk in druge ter se zato dovoljujejo objekti in naprave v ta namen v skladu s predpisi.

RAVNANJE Z ODPADKI

Uredi se ločeno zbiranje komunalnih odpadkov na ekoloških otokih in drugih zbirnih mestih ter redni odvoz na deponijo ali reciklažo izven območja urbanistične zasnove. Biološki odpadki iz urejanja javnih zelenih površin se odvažajo na občinsko kompostarno, ki je izven območja urbanistične zasnove. Nevarni ali posebni odpadki iz proizvodnje se varno hranijo na parcelah, kjer odpadki nastajajo in se redno odvažajo.

TELEKOMUNIKACIJE

Ugodna lega glede na oddajnika na Krimu in Krvavcu naselju Ig tudi dolgoročno zagotavljata ustrezen sprejem RTV programov, signalov mobilne telefonije in drugih telekomunikacij.

Na ureditvenem območju naselja Ig je urejeno omrežje fiksne in mobilne telefonije. Omrežje kableske televizije se izgrajuje glede na potrebe trga. Zagotovljen mora biti priključek na internet.

Vsa fiksna omrežja morajo biti kablrirana. Po potrebi se zgradijo antene mobilne telefonije zlasti kot dopolnitev obstoječih anten ali na obstoječih stavbah, če predpisi to dovoljujejo.

Zagotovljene morajo biti telekomunikacije posebnega javnega interesa, kar zlasti velja za Center za zaščito in reševanje.

2.6. ZASNOVA UREDITVE ZELENIH IN ŠPORTNO-REKREATIVNIH POVRŠIN

Zelene površine so v obliki urbanih gozdov na Pungrtu in južnem delu ureditvenega območja urbanistične zasnove do Jurjevke, v okolju doma starejših občanov in na griču Gorica. Zeleni, skladno krajinsko ambientalno oblikovan pas je ob vodi Ižica in zeleni klin v smeri bajerja Rakovnik. V slednjem se lahko uredita kopališče in športno-turistični kompleks.

V sklop zelenih površin sodi pokopališče, ki se lahko širi proti vzhodu in severu. SV ob naselju je večja zelena površina z možno lokacijo hipodroma in sorodnih sonaravnih športnih aktivnosti.

Ohranja se zeleno povezavo griča Gorica in območja pokopališča s Pungrtom. Zeleni gozdnati klin členi in ločuje strnjeno pozidavo ob Cesti na Kurešček z območji Centra za zaščito in reševanje in cone mešane rabe. Ohranja se tradicionalno območje vrtičkarstva vzhodno od starega jedra.

2.7. ZASNOVA PROSTORSKIH UREDITEV V ZVEZI Z VARSTVOM PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Večjo nevarnost naravne ujme predstavljajo možne poplave na vzhodnem obrobju naselja, zato se tu objekti (v poslovni coni, kopališče) gradijo na nasutih platojih in brez kleti ali pa se z načrtovanimi ureditvami računa z možnostjo občasnih poplav (hipodrom, parki in zelenice, parkirišča).

Širjenje gozdnih požarov iz območij strnjene gozda Goljanske planote in Mokrcja proti naselju Ig se lahko uredi s protipožarnimi posekami na meji urbanistične zasnove (Spašnik – Ponikvarjeva dolina – Mokrčev Laz – kamnolom). Na istih smereh je možno urediti širšo poseko ali varovano ograjo pred nevarnostjo medveda v skladu z zadevnimi predpisi.

Naselje Ig leži na potresno ogroženem ozemlju, še zlasti na stiku barjanskih naplavin ali vršaja s trdnimi hribinami. Potrebna je protipotresna gradnja v skladu s predpisi in ustrezna sanacija starejših stavb. Omejitev višine gradnje v pretežnem delu naselja na P + 2 ali 10 metrov prispeva k večji potresni varnosti naselja.

Ižica in Draščica omogočata črpanje požarne vode, za kar se uredijo dostopna črpališča. Učni Center za zaščito in reševanje ter dejavnost gasilstva hkrati z

urejeno hidrantno mrežo zagotavljajo razmeroma visoko raven varnosti naselja.

Naselje je obdano z izredno obsežnimi prostimi površinami v gozdovih in na barju, kar zagotavlja prostor za rezervne lokacije, evakuacijo in druge potrebe v izrednih razmerah.

Večjo nevarnost naravne ujme predstavljajo možne poplave na vzhodnem obrobju naselja. Zato so tu predvidene ali ureditve, ki poplavnost prenesejo (hipodrom, zelenice, parkirišča), ali pa se gradnja dovoljuje na nasutjih z ustreznim temeljenjem in praviloma brez kleti.

2.8. USMERITVE ZA URBANISTIČNO, ARHITEKTURNO IN KRAJINSKO OBLIKOVANJE NASELJA TER OHRANJANJE ARHITEKTURNE IDENTITETE

Naselje Ig ohranja svoj kakovostni značaj vrtnega primestnega naselja humanega merila in kratkih razdalj s prisotnostjo številnih kakovostnih vsebin. S prostorskim redom se določa velik delež zelenih površin v razmerju z zazidanimi površinami in s tem velika prostornost naselja. Gradnja obvezno upošteva že formirane stavbne črte ali meje, jih ne prekinja in jih še dodatno formira. Vse gradnje se podrejajo obstoječim višinskim gabaritom in ne presegajo P + 2 ali 10 m venca, s čimer je ohranjena dominantna cerkvenega zvonika. Objekti v poslovnih conah kovinske industrije in ob cesti v Kremenico imajo lahko višine deloma do 15 m, vendar samo kjer je to nujno zaradi tehnologije (dimniki...). Tlorisni gabariti se prilagajajo obstoječi morfologiji, in sicer longitudinalni parcelaciji v starem jedru in značilnim kvadratnim tlorisom enodružinskih stavb v novejših naseljih. Fasade novih stanovanjskih ali družbenih objektov smejo biti nečlenjene največ do 30 m v katerikoli smeri in se morajo pri večjih dimenzijah zamikati ali drugače deliti. Objekti v poslovnih conah smejo biti nečlenjeni največ do 100 m v tlorisu in se pri večjih dimenzijah členiti z zamiki ali kako drugače. Podrobnejša merila predpiše prostorski red.

Identiteto naselja krepí oživitev starega obcestnega jedra in izvira Ižice z rekonstrukcijo kapelice. K izboljšanju urbane podobe pripomore sanacija obstoječih grajenih robov z novo gradnjo in zasaditvijo. Novo vidno dominantno naj predstavlja prenovljeni ižanski grad, ki se ga vidno izpostavi z ureditvijo široke travnate površine okoli stavbe. Možna je tudi rekonstrukcija cerkvice Sv. Jurija na ustrezno veliki jasi.

Predvideva se obnova grajskega parka v skladu s predvideno namembnostjo gradu.

Izboljšuje se kulturno podobo naselja z odloki o postavljanju in oblikovanju enostavnih objektov, kot so ograje, objekti za oglaševanje, tlaki, svetilke, klopi, urbane skulpture, prizidki, garaže, vrtné ute in drugi. Idilični ruralni izvor kraja se ohranja z značilnimi kozolci, kapelicami in znamenji. Degradirana območja se vizualno in programsko sanirajo, kar zlasti velja za poslovno cono »Mizarstvo in tapetništvo«, »Ljubljanske mlekarne« in za

kamnolom. Gradnje na območju hipodroma morajo biti čim bolj lahkotne in skladne z barjansko krajino. Ureditve ob Ižici in Draščici naj vključujejo čim več vodnih sestavin, kot so umetni bajerji ali rokavi.

2.9. ZASNOVA PROSTORSKIH UREDITEV, POMEMBNIH ZA UREJANJE PROSTORA V NASELJU

Na območju urbanistična zasnove naselja Ig je do sedaj veljavni prostorski plan predvidel tri zazidalne načrte, od katerih je eden (Rastuka 1) izveden, dva pa sta v postopku priprave. S sprejetjem prostorskega reda ZN za VS14/2 preneha veljati, lokacijska načrta za VS 14/3 in VP14/2 pa se pripravita in izvedeta kakor je bilo predvideno. Strategija predvideva sprejetje lokacijskih načrtov:

Lokacijski načrt za drugo fazo poslovne cone, severno od ceste proti Kremenci in vzhodno od ceste proti Škofljici. V sklopu poslovne cone so predvidene tudi zelene površine kot buffer proti naravnim območjem ter javna parkirišča, ki bodo služila coni in hipodromu.

Lokacijski načrt za ureditev hipodroma ob Škofeljski cesti.

Lokacijski načrt za ureditev Ižanskega gradu in okolice, ki se sprejme ob izselitvi zaporov, prostorski red predpiše pogoje za čas delovanja zaporov.

Lokacijski načrt za nov stanovanjski predel »Doline« vzhodno od ceste na Kurešček.

Lokacijski načrt (za infrastrukturo) zahodnega roba ceste na Kurešček.

Lokacijski načrt za območje zahodno od ceste na Kurešček, nasproti odcepa za Dobravico.

Dva lokacijska načrta za komunalno infrastrukturo in ureditev parcelacije na severnem robu naselja.

Lokacijski načrt za območje kolišča.

Lokacijski načrt za vstop v dolino Drage s kopališčem.

Lokacijski načrt za območje tovarne KIG, ki se izdelava in sprejme v večih fazah.

2.10. USMERITVE ZA VARSTVO OKOLJA, OHRANJANJE NARAVE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Strateško pomembne usmeritve varstva okolja so zlasti oskrba naselja z zemeljskim plinom in strogo upoštevanje predpisov o varstvu vodnih virov. Vse proizvodne dejavnosti smejo imeti emisije, ki so dopustne v urbanem okolju. Obvoznica in direktna, izravnana trasa ceste Ižanka – Cesta na Kurešček bosta zmanjšali prometni tranzit, hrup in onesnaženost zraka.

Urbanistična zasnova ohranja naravne kakovosti z varovanjem Pungrta in drugega gozda na hribovitem delu nad naseljem, griča Gorica in zelene površine proti bajerju Rakovnik. Določa zeleni pas ob Ižici za sprehode in kot varstvo biotopa.

Kot kulturna dediščina so varovani cerkev, morfologija starega jedra, s prostorskim redom pa bodo dodatno varovana še obstoječa ohranjena znamenja, kapelice in kozolci. Ob vseh posegih v prostor se odkriva, varuje in ustrezno prezentira arheološka dediščina. Večje in pomembnejše najdbe se prezentira na mestu samem, pri čemer najdbe lahko vplivajo na spremembo izvedbenih aktov ali projektov. Ižanski grad bo dolgoročno prenovljen na način, ki mu bo ponovno vrnil pomen kulturne dediščine.

2.11 UKREPI ZA IZVAJANJE URBANISTIČNE ZASNOVE NASELJA IG

Urbanistična zasnova se bo izvajala na temelju prostorskega reda, ki bo usmeritve iz urbanistične zasnove podrobneje razčlenil in konkretiziral na prostorskih enotah.

Za funkcionalne enote IG01 in IG02 (»staro jedro – zahod, ob Ižanki, vzhod«) bo prostorski red obvezno vključeval parcelacijo zemljišč. Za te prostorske enote se lahko izvede komasacija.

Za prostorske enote kompleksne gradnje in drugih zahtevnih prostorskih ureditev se izdelata občinski lokacijski načrt. Ta se obvezno izdelata za stanovanjsko naselje Rastovka (IG11), za poslovno cono Ig (IG12) in za zazidavo na planotah ob Cesti v Kurešček (Doline, IG14). Na pobudo investitorjev se občinski lokacijski načrt lahko izdelata tudi za druge prostorske enote.

Občina bo kot občinsko javno dobro razglasila javne ceste in parkirišča, hrib Pungrt, zeleni pas ob Ižici z izviro in vodno površino, pokopališče, Gorico ter zeleni predel ob Draščici, ki je varovan kot naravna vrednota. Občina bo izvajala ukrepe za pravno ureditev statusa javnega dobra, za pridobitev v last in posest ali za uveljavitev služnosti v javno korist.

Občina bo izvedla začasne ukrepe zavarovanja na območjih, ki so posebnega interesa, in sicer v ožjem središču, v poslovni coni Ig, na lokacijah ali trasah obvoznice in podaljšanja Ižanske ceste do križišča s Cesto na Kurešček. Začasni ukrepi zajemajo predkupno pravico in prepoved parcelacije, na trasah načrtovanih cest tudi prepoved prodaje zasebnemu sektorju.

Občina bo pospeševala opremljanje zemljišč z urbanistično pogodbo zlasti za periferne parcele, za nadaljnje širjenje plinovodnega omrežja, za komunalno opremljanje poslovne cone, za ureditev hipodroma ipd.

Občina si bo prizadevala za sporazumno selitev vitalnih kmetij, ki ležijo v naselju na osnovi menjave, selitve na rob naselja ali na drugo lokacijo v občini.

Občina bo izvajala urbanistično zasnovo v čim večji meri z oblikami partnerskega sodelovanja javnega in zasebnega sektorja, zlasti z urbanistično pogodbo, pogojnimi lokacijskimi načrti, dostopnostjo nekaterih zasebnih površin javnosti, sodelovanjem pri prenovi, z javnimi natečaji in drugimi oblikami. Partnerstvo bo razvijala tudi v primerih uveljavljanja javnega interesa na zasebnih zemljiščih kot so rekreacija v naravi na območjih Pungrta, Gorice, dostopi do Ižice in drugih.

KRAJINSKA ZASNOVA OBMOČJA KUREŠČEK

3.1. UVODNE DOLOČBE IN UREDITVENO OBMOČJE KRAJINSKE ZASNOVE

Za območje Kureščka s širšo okolico se zaradi velikih naravnih vrednot, turistično rekreacijskih potencialov prostora, pa tudi zaradi navzkrižnih interesov s širjenjem urbanizacije in ogrožanja naravnih virov, prostor ureja s krajinsko zasnovo.

Ureditveno območje krajinske zasnove obsega homogeno naravno in agrarno kulturno krajino okoli hriba Kurešček, naselij Zapotok in Visoko ter celoten masiv hriba Mokrc. Na zahodu meja KZ poteka po meji zavarovanih območij Iškega Vintgarja, t.j. po geomorfološki meji (prelomu) klisure. Na vzhodu in jugu sovпада z občinsko mejo s sosednjo občino Velike Lašče. Severna meja poteka po severnih pobočjih hriba Stražar, ob gozdni cesti vzhodno od Škrilja, po gozdnem robu tik ob naseljih Škrilje in Golo, na vzhodu pa se spusti v grapo med naseljema Selnik in Rogatec do občinske meje.

KZ podrobneje razčlenjuje strategijo prostorskega razvoja občine Ig in se uporablja hkrati z njo. Daje usmeritve za vsebino prostorskega reda občine. S sprejetjem krajinske zasnove prenehajo veljati prostorske sestavine družbenega plana občine Ig in tiste sestavine prostorskih ureditvenih pogojev na ureditvenem območju, ki bi bili z njo v izrazitem nasprotju. V takšnih primerih velja moratorij za izdajanje gradbenih dovoljenj do sprejetja prostorskega reda.

3.2. USMERITVE ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI IN NJIHOVO PROSTORSKO ORGANIZACIJO

Navzkrižni interesi v prostoru med avtohtonimi prebivalci in priseljenci, med interesi stanovalcev v stalnih naseljih in v počitniških naseljih, med kmetovalci, gozdarji, rekreativci in lovci, med nosilci urejanja prostora na področjih gospodarske infrastrukture in varstva narave – narekujejo, da se prostor ureja s krajinsko zasnovo kot posebej razčlenjenim delom strategije prostorskega razvoja občine Ig. Z rešitvami skušamo uravnovesiti varovalne in razvojne zahteve in dajati prednost tistim rešitvam, ki omogočajo sočasno trajnostno rabo in pozitivne sinergetske učinke.

Prostor vzhodno od ceste Ig – Kurešček / občinska meja ni v omejitvah Nature 2000, zato so tu možne tudi rabe poselitve, kmetijstva, turizma in drugih, ki terjajo grajene posege. Okoli prvotnih vasi Zapotok in Visoko varujemo kmetijska zemljišča in prvotno strukturo ruralne poselitve, skratka agrarno kulturno krajino. Naselja naj se prenavljajo, zgoščajo v glavnem v obrisu sedanjih mej ureditvenih območij.

Prostorske enote v širšem okolju Zapotoka so kot doslej namenjene vikendom, v središču naselja pa zlasti trajnemu bivanju, dejavnostim kmetijstva, obrti, turizma. Ker so obsežna območja v režimu varstva vodnih virov, se gradnje dovoljujejo ob pogoju zagotovitve zadostnih količin vode, kar za sekundarna bivališča lahko pomeni tudi ob uporabo kapnice.

Sam hrib Kurešček ima več med seboj povezanih in skladnih namembnosti. Vrh z bližnjo okolico je namenjen čaščenju, parcele pod vrhom pa turizmu, rekreaciji, gostinskemu objektu, parkiriščem hkrati z varovanim pejzažem travnikov in gozdov. Opuščeni kamnolom se sanira. Ob križišču ceste Ig – Krvava peč in odcepa v naselje Zapotok se lahko uredi izhodiščno točko za rekreacijo v naravi s programom parkirišč, gostinstva, izposoje športnih rekvizitov, bazenom ipd. Sedaj redka in sporadična zazidava ob cesti pod Kureščkom se sanira, zgosti in zaokroži brez bistvenih povečav. Urbane rabe so možne edino na gozdnih parcelah, ki so izven kakršnega koli varstvenega režima. Spodbuja se kmečki turizem, razne sonaravne oblike dela na domu in dejavnosti lokalnih družbenih servisov (manjše trgovine, uslužne obrti), otroška igrišča.

Prostor zahodno od ceste Ig – Kurešček – Zapotok / občinska meja je v varstvenem režimu Nature 2000, zato večji posegi v prostor niso dovoljene, pač pa sonaravno gozdarstvo in kmetijstvo (travniki, pašniki), sonaravna rekreacija (pešačenje, kolesarjenje, sankanje, teki na smučeh, jahanje). Pikniki v naravi in taborjenje so omejeni na nekaj tradicionalnih lokacij okoli Mokra.

Krajinska zasnova predvideva tudi manjše smučišče s prenosnimi vlečnicami ranga enostavnih objektov.

Planote ali podolja (pod Mokrcem) naj se ščitijo pred zaraščanjem, že zarasle površine pa naj se ponovno aktivirajo za živinorejo ali pridelavo travinj. Človekove dejavnosti, vključno rekreacijo v naravi, morajo biti na prostorih, kot jih določa krajinska zasnova varne pred medvedom in so možne vsakršne ureditve v tem smislu (posek, ograje).

USMERITVE ZA DEJAVNOSTI, KATERIH RAZVOJ SE PRAVILOMA USMERJA V NASELJA

V ureditvena območja naselij, ki so v veliki meri enaka kot v obstoječem prostorskem planu, se usmerja poselitev, s tem da so v prostorskem redu ločena območja vaških jeder, novejša trajna poselitve in počitniških naselij. V prvotna vaška jedra Visokega in Zapotoka se umeščajo enodružinske stanovanjske stavbe, prvotna kmečka gospodarstva, dejavnosti lokalne trgovine, gostinstva, turizma, uslužne obrti. Gradnja je zlasti kot prenova, nadomestna gradnja ali kot zgostitev na še nezazidanih parcelah. V obstoječih ali novih površinah poselitve izven starih vaških jeder se umešča poselitev, obrt, kmetijske dejavnosti zlasti kot zapolnitev, zgostitev in zaokrožitev obstoječe strukture. V vikend (počitniških) naseljih se umeščajo nova počitniška bivališča zlasti znotraj obstoječe strukture kot zgoščanje, zaokrožanje in sanacija stanja. Izjemoma so možne nekatere dejavnosti, ki so

kompatibilne s počitniškim okoljem, kot so domača obrt, umetniške in turistične dejavnosti.

Disperzna gradnja izven ureditvenih območij se praviloma samo sanira, zgošča in prestrukturira znotraj določene gradbene parcele pod pogojem, da je bila zgrajena z ustreznimi dovoljenji.

USMERITVE ZA KMETIJSKE DEJAVNOSTI

Kmetijstvo in gozdarstvo sta na območju KZ predvsem v funkciji ohranjanja agrarne kulturne krajine in varstva gozda, kar zlasti pomeni sonaravne oblike kmetovanja, ohranjanja drobnih agrarnih struktur, sanitarno sečnjo, nego gozdnega roba, preprečevanje zaraščanja. Poti v gozd ali množično uporabljenih poti po kmetijskih zemljiščih se ne sme zapirati. Urbanizacijski posegi ne smejo krniti ali onemogočati delovanja ali posodabljanja kmetijstva in gozdarstva, kar še zlasti pomeni ohranitev funkcij gozdnih cest, nakladalnih ramp lesovine in gradnje potrebnih kmečkih gospodarskih objektov. Dovoljene so ureditve, ki preprečujejo škodo zaradi prosto živečih živali. Na planotah Mokrc in pod njim (Ravne, Zavodičnik) naj se ponovno vzpostavi pridelava travinj ali živinoreja. Posegi v gozd so možni na vrhovih Kureščka, Mokrc, Golca (ob upoštevanju arheološke kulturne dediščine) in Stražarja, da se omogoči razglede in večjo atraktivnost za izletnike. Pridobivanje lesne biomase je možno v obsegu, ki ohranja gozdni ekosistem.

USMERITVE ZA RAZVOJ GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE

Na področju prometa večji posegi niso predvideni razen ureditve parkirišč na izstopnih točkah v turistična, športno-rekreativna območja ali območja čaščenja (Kurešček, odcep ceste v Zapotok pri Blažanovki, pod vrhom Mokrc). Uredi se postajališča avtobusnega prometa z enotno in kakovostno oblikovanimi nadstrešnicami (na odcepu za Visoko in Zapotok, v Zapotoku, pri odcepu za Rogatec nad Želimljami).

Sistem pešpoti naj bo povezan in naj omogoča različne tematske itinerarje (npr. po verskih objektih Golo – Visoko – Kurešček), izletniške poti različne zahtevnosti (v Iški Vintgar, na Mokrc, na Kurešček iz severa in juga), zlasti pa atraktiven potek evropske pešpoti. Peš promet naj bo čim bolj ločen od motornega, kolesarskega in jahalnega prometa, kar še posebej pomeni, da se na istih gozdnih cestah ne izvaja hkrati peš promet, jahanje ali gorsko kolesarjenje. Izkoristijo se obstoječe pešpoti in le izjemoma uredi nove (pot po grebenu na Mokrc iz jugovzhoda).

Kolesarski promet se odvija zlasti po gozdnih poteh in ob ustrezni specializaciji po občinskih cestah. Jahalni promet poteka po gozdnih in poljskih poteh iz lokacij hlevov oz. kmetij, ki se ukvarjajo s konjerejo. Jahalne poti naj ne sovpadajo s peš prometom, kolesarskim ali motornim prometom.

Za zračni promet na območju krajinske zasnove ni omejitev, ni pa dovoljena ureditev vzletišč, območij postajanja in drugih naprav.

Na področju vodnega gospodarstva je prednostno potrebno varstvo vodnih virov, zagotovitev zadostnih količin vode, izgradnja lokalnih kanalizacijskih sistemov s priključevanjem na male čistilne naprave. Zapotok in Visoko naj imata lasten kanalski sistem z novo čistilno napravo. Lokalni kanalizacijski sistem se uredi tudi na Kureščku. Za oskrbo počitniških naselij se lahko zahteva uporaba meteorne vode kot pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Območje KZ se v celoti oskrbi z električno energijo, pri čemer se vsi novi vodi kabliirajo in vodijo pod zemljo. Dovoljuje se individualna potrošnja plina iz hišnih rezervoarjev ali jeklenk in kurilnega olja. Rezervoarji kurilnega olja in plina so lahko na vodovarstvenih območjih tudi prepovedani s predpisi o zavarovanju vodnega vira.

Možna je ureditev ogrevanja z biogorivom (lesno biomaso), vključno z možno skupno kotlovnico za posamezno naselje.

Možna je uporaba solarne in vetrne energije kot individualne naprave za posamezno stavbo ali gospodinjstvo.

Območje KZ se oskrbi s tele komunikacijami, t.j. z omrežjem fiksne in mobilne telefonije. Lokacija anten je možna, če ne razvrednoti krajine ali posamezne kulturno ali ambientalno pomembne zgradbe. Spremljevalni objekti morajo biti oblikovani nevpadljivo.

Na območju KZ se uredijo ekološki otoki (nadstrešnice, žive meje), na območjih večjega zadrževanja ljudi za rekreativne aktivnosti se uredijo smetnjaki z rednim praznjenjem (npr. Kurešček). Smetnjaki in ekološki otoki v naseljih, predvsem na stiku naselja z gozdom morajo biti urejeni na način, da so varni pred gozdnimi živalmi. Reciklažne naprave, deponiranje ali sežiganje ni dovoljeno, za odpadke rastlinskega izvora se lahko uredi kompostarne.

USMERITVE ZA RAZISKOVANJE IN IZKORIŠČANJE MINERALNIH SUROVIN TER VODA

Na območju KZ se ne izvaja izkoriščanje mineralnih snovi s tem, da se oba opuščena kopa severno in južno na pobočjih Kureščka in drugi manjši nelegalni kopi sanirajo. Območje KZ nima pomembnejših površinskih voda. Možna je ureditev umetnih jezerc z uporabo meteorne vode, ki naj imajo estetsko funkcijo, funkcijo zaloge požarne vode in pozimi umetnega zasneževanja. Možno je raziskovanje novih vodnih virov (vrtine) in izkoriščanje le-teh.

USMERITVE ZA RAZVOJ TURIZMA

Na območju KZ se odvijata zlasti izletniški in verski turizem, ki morata biti po obsegu in vsebini turistične ponudbe skladna z zmogljivostjo prostora. Verski turizem, vezan na obiske cerkve Sv. Marije na Kureščku, je lahko občasno tudi masoven, sicer pa vezan na izletniške obiske ali daljše zadrževanje v prenočitvenih zmogljivostih. Izletniški turizem je po oblikah in vsebinah opisan

v poglavju o razvoju športa in rekreacije. Možen je tudi razvoj kmečkega turizma zlasti na domačijah v starih vaških jedrih Visokega in Zapotoka. Agresivne oblike turizma, ki bi poškodovale naravno okolje ali ga trajno spreminjale, niso dovoljene.

USMERITVE ZA RAZVOJ ŠPORTA IN REKREACIJE

Na območju KZ se razvijajo med seboj skladne oblike športa in rekreacije, ki so zlasti vezane na naravna okolja. V ne-zimskem obdobju so to predvsem pohodništvo, planinarjenje, kolesarjenje in jahanje (po gozdnih in poljskih poteh in po planinskih poteh). Glavna izhodišča so središča vasi Visoko in Zapotok ter križišči s ceste Ig – Rob z odcepnimi cestami v obe naselji.

Pozimi se razvijajo razne oblike športa in rekreacije na snegu zlasti teki na smučeh, sankanje in v manjši meri alpsko smučanje. Za slednje se lahko uredita družinski smučišči s prenosnimi vlečnicami na območju SV pobočja Blažanovke in na severnem pobočju Kureščka pri kamnolomu. Za nordijsko smučanje se lahko uredi poligon na travnikih pod vzpetino Gričnica in Blažanovka. Konjeniški športi se razvijajo zlasti na območju Gorice. Sam vrh Mokrcja se uredi kot bolj atraktiven za izletništvo (razgledna jasa, znamenje, parkirišče pod vrhom, nova planinska pot po grebenu iz JV smeri). Večnamenska športna igrišča so zlasti v Zapotoku pri šoli in pri planinskem domu na Kureščku. Na teh dveh lokacijah in na Visokem so tudi otroška igrišča. Športna igrišča manjših dimenzij, kot so igrišča za tenis, košarko, balinanje, izposojevalnice opreme, parkirišča in druge ureditve, vezane na šport in rekreacijo, so lahko tudi ob križiščih – odcepih z glavne ceste proti Visokemu in Zapotoku.

Na območju Nature 2000 niso možne ureditve oz. športnorekreacijske aktivnosti, ki prizadenejo habitate oz. krajino kot so vožnje z motorji, motornimi sanmi, paintball, motorni zmaji ipd.

Taborjenje, pikniki v naravi in podobne aktivnosti se lahko izvajajo le na določenih mestih, ki jih posebej opredeli prostorski red.

Lov in nabiranje gozdnih sadežev se lahko izvajata v skladu s predpisi in naravovarstvenimi smernicami. Možne so ureditve prostora za varnost turistov, športnikov in rekreativcev pred prosto živečimi živalmi (medvedom).

USMERITVE ZA OBRAMBO IN VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Prostor KZ ni v večji meri ogrožen, zato posebne ureditve niso potrebne. Gozdne in druge ceste naj služijo tudi varstvu pred požari v naravi, umetni bajerji služijo kot zaloge požarne vode. Prostor KZ je eno od evakuacijskih območij Ljubljane, čemur lahko služijo tudi počitniška bivališča. Na območju KZ vojaške dejavnosti niso možne.

USMERITVE PREVERJANJA IN SANACIJE

Obstoječa naselja se zgoščajo, dograjujejo in prenavljajo tako, da dobijo skladen in kulturni videz z velikim deležem zelenih površin, praviloma brez nečlenjenih masivnih ograj ali opornih zidov. Pri prenovi obeh vaških jeder se ohranja morfologijo in pogloblitve kulturno oblikovne vrednote. Ambienta okoli cerkvic na Kureščku in pri Visokem se oblikujeta kot pejzažni krajinski celoti.

Osamljene zgradbe izven ureditvenih območij, ki so legalno zgrajene, naj se v čim večji meri vizualno sanira z ozelenitvijo in drugimi ukrepi. Nelegalne objekte, ki jih ni možno legalizirati, se odstrani in vzpostavi prvotne naravne kakovosti. Prostor KZ se ne sme razvrednotiti z neustreznim in množičnim postavljanjem objektov za oglaševanje, začasnih objektov, neustrezne opreme prostora ipd. Nesanirani kopi – kamnolomi ali peskokopi – se sanirajo z renaturacijo ali novo prostorsko ureditvijo športno turističnega objekta, parkirišča ipd.

3.3. ZASNOVA NAMENSKE RABE PROSTORA

Območja pretežne kmetijske rabe so zavarovane kmetijske površine 1. območja okoli Visokega in Zapotoka, pri čemer so ponekod za kmetijsko dejavnost omejitve zaradi varstva vodnih virov in kulturne krajine. Ostala kmetijska zemljišča so zlasti travniki, senožeti oz. jase na območjih pod Gričnico, na pobočjih Mokrc, na vrhu Kureščka itd., kjer je kmetijska raba sočasna z rekreacijo v naravnem okolju.

Gozdna raba je strnjeno prisotna na širšem območju Mokrc, pobočjih Kureščka, na vzpetinah Gričnice, na vseh strmih legah grap in ozkih dolin pod Visokim in Zapotokom. Raba je sočasna s socialnimi, varovalnimi in drugimi funkcijami gozda in na območju Nature 2000 izrazito omejena.

Na območju KZ ni območij površinskih voda in območij izkoriščanja mineralnih surovin ali rud.

Območja poselitve so znotraj ureditvenih območij. Stanovanjska raba je določena v obstoječih ureditvenih območjih naselij Visoko in Zapotok. Mešana raba je določena v starih vaških jedrih Visokega in Zapotoka z že obstoječimi ali novimi dejavnostmi kmetijstva (kmečkega gospodarstva), obrti, gostinstva, turizma, družbenih servisov, izjemoma tudi počitniških stanovanj.

Strnjena območja počitniških hiš so znotraj obstoječih ureditvenih območij, ki se zgoščajo in le izjemoma zaokrožajo. Izjema je območje ob odcepu ceste proti Visokem, kjer se s širitvijo poselitvenega območja zgošča več razsejanih zaselkov. Sprememba v stalna bivališča ni dovoljena, prostorski red natančneje določi parametre velikosti in oblikovanja objektov ter gradbenih parcel.

Na območju ni večjih površin družbene javne infrastrukture razen zavarovanih območij vodohranov ali zajetij. Posebna območja zelenih površin so kot območja otroških igrišč v središčih Visokega in Zapotoka, v okolici planinskega

doma na Kureščku. Okoli cerkve in pokopališča na Kureščku ima javna zelena površina parkovni značaj.

Območja javnega dobra so javne ceste, vaški središči (križišči cest in javnih poti) Visokega in Zapotoka, neposredna okolica cerkva na Kureščku in pri Visokem, pokopališče na Kureščku, vrh hriba Mokrc. Na teh območjih se parcele ali pridobijo v občinsko last ali se uveljavi služnost v javno korist. Služnost se lahko uveljavi tudi na širšem rekreacijskem delu pod Blažanovko.

3.4. OBMOČJA UREJANJA Z LOKACIJSKIMI NAČRTI

Za območja, kjer se načrtujejo pomembnejše ureditve prostora v javno korist, območja, kjer se predvideva možne vplive na okolje in območja, kjer se načrtuje obsežnejša javna infrastruktura in kompleksna parcelacija je obvezna priprava lokacijskih načrtov. Taka območja so: območje mineralnih surovin nad Škriljem, širitev naselja pri odcepu za Visoko, območje zdravstva – predvidenega sanatorija pri odcepu za Rogatec, sanacija kamnoloma nad odcepom za Rogatec, vrh Kureščka in eventualna širitev nočitvenih zmogljivosti pod domom na Kureščku.

3.5. UKREPI ZA IZVAJANJE KRAJINSKE ZASNOVE

Prioriteta za uresničevanje KZ je v striktni politiki inšpekcijskega nadzora, preprečevanja nelegalnih posegov v prostor in odstranitve škodljivih nedovoljenih posegov v prostor. Nadalje je prioriteta izgradnja kanalskega sistema z malo čistilno napravo tako za Visoko kot za Zapotok in ukrepi za trajno zagotovitev zadostnih količin pitne vode.

Prioriteta je tudi izdelava lokacijskega načrta za prostorsko enoto vrha Kureščka vključno s planinskim domom in možnimi novimi lokacijami za gradnjo.

Za prenovo in sanacijo starih vaških jeder Visokega in Zapotoka se lahko izdelata lokacijski načrt.

Gozdove označeni v kartografskem delu krajinske zasnove gozdnogospodarski načrt opredeli kot varovalne gozdove ali gozdove s poudarjeno socialno funkcijo, saj služijo omilitvi vplivov in zagotavljajo ambientalno kakovost najpomembnejših točk.

Ostali posegi v prostor se predvidijo in podrobneje določijo v prostorskem redu ter dovoljujejo na osnovi projektne dokumentacije.

Na celotnem območju KZ občina z odlokom uvede predkupno pravico. Na označenih območjih se uvede služnost v javno korist za potrebe rekreacije.

Gradnja se dovoljuje na komunalno opremljenih zemljiščih z urejenim prometnim, elektroenergetskim, vodovodnim in kanalskim priključkom oz.

obvezo priključevanja. Izjemoma je dovoljena priključitev na septične jame (greznice) za objekte izven območij urejanja in kjer rešitev ne ogroža vodnih virov.

Podpira se komunalno opremljanje na osnovi urbanistične pogodbe zaradi razmeroma dolgih vodov komunalne infrastrukture in neracionalnosti obstoječih ali planiranih komunalnih omrežij.

Pri urejanju prostora za športno-rekreativne in turistične namene se podpira partnerstvo javnega in zasebnega sektorja. Komercialno izkoriščanje naravnih dobrin se dovoli s koncesijo.

Občina uvede vse možne stimulatивne ukrepe za ohranjanje kmetijske dejavnosti na območjih zaraščanja in za ponovno vzpostavitev travnikov oz. senožeti, tudi s subvencioniranjem košnje. Možne so tudi druge dejavnosti, ki varujejo pred zaraščanjem in ohranjajo krajino (smučišče, konjeniški športi, lokostrelstvo, vadišče za golf ipd.).